

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Освітня програма	47698 Міжнародне право
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	293 Міжнародне право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47698
Назва ОП	Міжнародне право
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Жукорська Ярина Михайлівна, Флюнт Мар'яна Орестівна, Запара Світлана Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	24.06.2021 р. – 26.06.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://www.univer.kharkov.ua/docs/mizhнародne_pravo.pdf

Програма візиту експертної групи https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2021-06-22/int_law.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП підготовки доктора філософії (PhD) (третього рівня вищої освіти) за спеціальністю 293 Міжнародне право (далі – ОП «Міжнародне право») була розроблена проектною групою (склад якої змінювався під час реалізації ОП), створеною за рішенням Вченої ради юридичного факультету від 14.03.2017 р. (протокол № 9). В подальшому ОП було змінено у 2020 році на підставі Тимчасового стандарту вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, ступеню вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 293 «Міжнародне право», схваленого рішенням Вченої ради ЗВО (протокол № 8 від 27 квітня листопада 2020 р.). Зміни ОП 2020 року пов'язані із структурою ОП, зокрема переліком компонент ОП, їх логічної послідовності, інших складових. Важливо, що ОП 2020 року передбачає замість 10 ПРН (ОПН 2017 року) 32 ПРН, що особливо в умовах фокусу на самостійну роботу здобувачів та практику (93,34% обсягу ОП), зобов'язує ЗВО мати досконалу платформу методичних рекомендацій щодо виконання самостійної роботи. Не дивлячись на те, що існує можливість навчання як на очній, так і заочної формі, всі здобувачі навчаються за заочною формою. Зміст ОП, в цілому, відповідає предметній області спеціальності 293 “Міжнародне право”. На думку ЕГ, визначені ОК у сукупності дозволяють сформулювати науково-методологічне підґрунтя для реалізації освітньої та наукової складових програми, що передбачає проведення власного наукового дослідження з проблематики під керівництвом наукового керівника та оформити його результати у вигляді дисертації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

За умови відсутності стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 293 «Міжнародне право», ЗВО розробив Тимчасовий стандарт вищої освіти доктора філософії (PhD) за третім рівнем вищої освіти за освітньо-науковою програмою 293 Міжнародне право, що на думку ЕГ сприяє узгодженості та чіткому формулюванню місії, стратегії розвитку ЗВО та цілей ОПН, її структурованості та наповненню якісному змісту. ОП періодично переглядається та удосконалюється. Під час зустрічей із стейкхолдерами, останні висловлювали зацікавленість в ОП, підкреслювали її унікальність, переважно пов'язану із захистом прав людини. ОП високо оцінюється всіма стейкхолдерами, які вважають її авторитетною, успішною та достатньо затребуваною. Сильними сторонами ОП є електронний архів рідкісних видань та безперешкодний безоплатний доступ до електронних ресурсів ЦНБ (таких, як SCOPUS, SciVal, ScienceDirect, WEB OF SCIENCE, EBSCO, Springer, Royal Society of Chemistry, Oxford University Press, Cambridge University Press, CulOnline) незалежно від місця перебування, а також активна позиція студентського самоврядування, в тому числі й у питанні вирішення конфліктних ситуацій. Слід відзначити і той факт, що один здобувач (Хаврат Максим “Правові основи поліцейського співробітництва держав-членів Європейського Союзу”) вже достроково захистив дисертацію, що в тому числі свідчить про результативність ОП. Позитивними практиками, які варто взяти до уваги є співпраця з КНП “Міська студентська лікарня” Харківської міської ради, послугами якої можуть користуватися здобувачі, обладнані спеціальні велопарковки, програма “Здоров'я студентів”.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Аналіз ЕГ ОП виявив переваженість ОПН 32 ПРН, що ускладнює її реалізацію; намагання розробників ОП включити в окремі ОК максимальну кількість ПРН. Мають місце факти, коли окремі ОК у силабусах не передбачають реалізацію закріплених за ними ПРН в ОП. ЕГ рекомендує оптимізувати кількість ПРН та зменшити кількість ПРН, які забезпечують кожну окрему ОК. Також, ЕГ рекомендує: - збільшити кількість альтернатив, які пропонуються аспірантам при виборі вибіркової складової ОП керуючись досвідом найкращих європейських програм відповідного рівня та профілю. - проводити регулярні опитування здобувачів ОП не в паперовій, а в електронній формі, що значно спрощує сам процес опитування та опрацювання результатів. - ширше використовувати можливості Google Classroom та Moodle, зокрема наповнити їх усією максимальною необхідною інформацією для здобувачів (лекції, семінарські, завдання для самостійної роботи, методичні вказівки і т.д.). - приділити більше уваги участі здобувачів у наукових проектах за підтримки стейкхолдерів та донорів, а також у держбюджетних та госпдогвірних темах. - розширити співпрацю з роботодавцями, особливо, регіональними, більше залучати роботодавців до освітнього процесу, спільного виконання науково-дослідних робіт з здобувачами, інших спільних проектів; посилити залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, а також представників роботодавців до проведення гостьових лекцій, майстер-класів тощо. - організувати викладання англійською мовою дисципліни, охоплені предметною областю, що забезпечують глибинні знання зі спеціальності. Це, на думку ЕГ, може допомогти здобувачам в активізації академічної мобільності, підвищити конкурентоздатність ОП та її якість. ЕГ відзначає, що попри позитивні враження від матеріально-технічного забезпечення, не можна не зауважити, що під час проведення акредитації часто фокус-групи заходили з одного гаджета і час від часу переривався інтернет-зв'язок, що може свідчити про погану швидкість зв'язку.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ встановила, що ціль ОНП цілком відповідає Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019–2025 роки (<https://cutt.ly/DmyPJEN>), зокрема тріадою місії університету «пізнавати–навчати–просвіщати», а також кореспондується із Стратегічними цілями Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у сфері якості на 2017–2020 роки (<https://cutt.ly/FmyPZSZ>). Додатково, ціль ОНП знаходить своє відображення із Політиці Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2021–2025 роки (<https://cutt.ly/4myPCqH>), що формується відповідно до вимог ISO 9001:2015 <https://www.iso.org/ru/iso-9001-quality-management.html>; ISO 21001:2018 <https://www.iso.org/standard/66266.html>. Таким чином, на думку ЕГ цілі освітньо-наукової програми «Міжнародне право» безпосередньо відповідають стратегії та політиці університету. Також, ОНП має свою унікальність, пов'язану із основним положенням Національної стратегії у сфері прав людини (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/501/2015#Text>, оновлена в 2021 р. <https://www.president.gov.ua/documents/1192021-3753>), яка ставить за мету забезпечення пріоритетності прав і свобод людини.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Беручи до уваги зміст рекомендацій щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми від 17.11.2020 до критерію 1.2, аналіз поданих ЕГ документів, інформації на сайті ЗВО, звіту-самоаналізу, робота у фокус групах під час акредитації, відгуки роботодавців (стейкхолдерів) (долучені до відповідей на запит ЕГ від 21.06.21 п. 1, п. 10) дозволяє визначити наступні основні способи врахування цілей ОНП та РН з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів), а саме: 1. Моніторинг позиції здобувачів проводиться ЗВО щорічно. За результатами моніторингу освітньої діяльності та з метою підвищення якості освітнього процесу за освітньо-науковою програмою та усунення недоліків, які були виявлені протягом звітного періоду, було внесено такі зміни: 2018 р. ВП Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки людини збільшено з 3 до 4 кредитів; Асистентську практику (3 кредити) змінено на Аспірантську практику (3 кредити); ВП Загальне міжнародне право: актуальні теоретичні проблеми зменшено кредити з 4 до 3; Джерелознавство історії міжнародного права зменшено кредити з 4 до 3; в 2019 р. Аспірантська практика збільшена до 4 кредитів; 2020 р. Науковий менеджмент (3 кредити) виключено з обов'язкових компонентів, Сучасна правова доктрина (за профілем) збільшена з 4 до 6 кредитів; Аспірантська практика збільшена з 4 до 5 кредитів. Роботодавці рекомендували відвести достатню кількість часу безпосередньо для суто наукової діяльності аспірантів, що має надати їм можливість якісно виконати дисертаційну роботу, подати до друку зважені, продумані та фактологічно насичені наукові статті. (http://law.karazin.ua/resources/doks/rec_1.pdf; http://law.karazin.ua/resources/doks/rec_2.pdf); посилити практичну складову програми, аби кваліфікаційні роботи, підготовлені за результатами навчання, містили конкретні пропозиції щодо вдосконалення міжнародно-правової та інституційної основи, пропозицій щодо імплементації міжнародних норм та реалізації позитивного міжнародного досвіду в національне законодавство й правозастосовну практику (відомості СО). 2. Обговорення питань щодо якості ОНП на засіданнях кафедр, Робочої групи (Протокол № 8 від 18 березня 2019 р. засідання кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету щодо перейменування «Асистентська практика» на «Аспірантська практика»; лютого 2020 р.; Протокол № 9 від 10 квітня 2020 р. засідання кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету щодо збільшення до 4 кредитів ОК «Аспірантська практика»; Протокол № 9 від 07 квітня 2021 р. засідання кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету щодо виключення з переліку обов'язкових компонентів окремих дисциплін тощо.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз представлених документів, зустрічі із всіма стейкхолдерами, підтвердили, що ОНП враховує, у певний спосіб, тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Роботодавці під час зустрічей із ЕГ підтвердили свою зацікавленість у здобувачах ОНП, дослідженнях за тематикою наукових робіт такого напрямку, як правозахисна діяльність, захист прав людини тощо. ЗВО надав протоколи кафедральних засідань b5382ffd-6d46-4ea8-a7b9-0765d6fb448d, що свідчать про періодичні обговорення питання щодо аналізу тенденції розвитку ринку праці, що відображено у цілях самої ОНП та результатах освітньої діяльності за нею. Пропозиції цієї групи стейкхолдерів відображені в компонентах ОНП та програмних результатах навчання, зокрема в ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 18, ПРН 22, ПРН 26, ПРН 30. ЕГ були представлені

документи співпраці із зарубіжними закладами вищої освіти, які є партнерами ЗВО та з якими існують договори про співпрацю. Посилання на договори про співпрацю, що враховують специфіку спеціальності 293 "Міжнародне право" розміщені на офіційному сайті юридичного факультету http://law.karazin.ua/resources/doks/Dogovori_z_bazami_praktik_compressed_1.pdf ЗВО у відповіді на запит ЕГ вказав, що при формуванні загальної концепції ОНП було враховано досвід іноземних освітніх програм, зокрема: «Wirtschaftsrechts», Hochschule Wismar (щодо інформування про результати наукової діяльності аспірантів, концепцію формування вибіркового ОК), Латвійського університету (Латвійська республіка, м. Рига), Варшавського університету Менеджменту «Collegium Humanum» (Республіка Польща, м. Варшава) (значення постійного вдосконалення ОНП та її ОК) та досвід споріднених вітчизняних освітніх програм, пов'язаних з різними аспектами міжнародно-правової діяльності (Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка (щодо значення розширення вивчення іноземних мов), Національного юридичного університету імені Я. Мудрого, Львівського національного університету імені І. Франка, Національного університету «Одеська юридична академія»). На основі аналізу існуючих підходів до розуміння специфіки нормотворчої, правозастосовної та професійної діяльності у сфері міжнародного права було сформоване власне бачення змісту навчання і визначені відповідні цілі та програмні результати освітньо-наукової програми. Також, ЗВО роз'яснив, що в ОНП враховано регіональні можливості працевлаштування, зокрема, аспіранти можуть працевлаштуватися: в Харківській правозахисній групі; Регіональному центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Луганській та Харківській областях тощо.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ЕГ встановила, що ЗВО розробив Тимчасовий стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, ступеню вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 293 «Міжнародне право», схвалений рішенням Вченої ради ЗВО (протокол № 8 від 27 квітня листопада 2020 р.), беручи до уваги, що стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 293 «Міжнародне право» відсутній. Освітня складова ОНП відповідає Національній рамки кваліфікацій (що була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1341 (<http://surl.li/dame>) для відповідного кваліфікаційного рівня, Тимчасовому стандарту вищої освіти ЗВО. Змістове наповнення ПРН ОНП відповідає вимогам національної рамки кваліфікації дев'ятого кваліфікаційного рівня (восьмого рівня до набрання чинності Закону України «Про освіту» № 2545-VIII від 05.09.2017 року та НРК в редакції Закону № 392-IX від 18.12.2019 року). Також, ЗВО враховані Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (Наказ МОН України від 11 вересня 2015 року № 922 (зі змінами), під час розробки Тимчасового стандарту вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, ступеню вищої освіти доктора філософії спеціальністю 293 «Міжнародне право». ОНП дозволяє досягти ПРН, визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

За умови відсутності стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 293 «Міжнародне право», ЗВО розробив Тимчасовий стандарт вищої освіти доктора філософії (PhD) за третім рівнем вищої освіти за освітньо-науковою програмою 293 Міжнародне, що на думку ЕГ сприяє узгодженості та чіткому формулюванню місії, стратегії розвитку ЗВО та цілей ОНП, її структурованості та наповненню якісному змісту. ОНП періодично переглядається та удосконалюється. Під час зустрічей із стейкхолдерами, останні висловлювали зацікавленість в ОНП, підкреслювали її унікальність, переважно пов'язану із захистом прав людини. Аналіз ОНП підтвердив її взаємозв'язок із місією, цілями стратегії ЗВО, наявністю унікальності в частині наявності ОК та ПРН, та їх кореляцією із тріадою місії університету «пізнавати–навчати–просвіщати», Стратегічними цілями Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна на 2017–2020 роки пов'язаних із суспільною роллю, призначенням, пов'язаними із захистом прав людини.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Експертна група звертає увагу на те, що ОНП має перспективу покращення в частині змісту ОК та ПРН за умови врахування досвіду кращих програм європейських, зарубіжних ЗВО, таких, як: Ph.D. in European and International Law, Olomouc, Czech Republic 2021 (lawstudies.com); Ph.D in International Law and Treaty Law, Washington, USA. Online PhD! 2021 (lawstudies.com); Human Rights, Ph. D. | Online (optional) | School of Advanced Study, University of London | London, United Kingdom (phdportal.com); Human Rights, Society, and Multi-level Governance, Ph.D. | University of Padua | Padova, Italy (phdportal.com) тощо. ЕГ рекомендує ЗВО включити до кола уваги програми PHD університетів, що є кращими у світовому рейтингу за відповідним профілем (наприклад, рейтингами Best PhD in Law Degrees in International Law Studies 2021) або PhDs in International Law (phdportal.com), досвід яких може покращити якість

представленої ОНП. Також ЕГ рекомендує розширити роботу із роботодавцями в частині розширення форм їх участі в обговоренні та удосконаленні ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має унікальність, пов'язану із захистом прав людини, чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Рекомендації ЕГ, передусім пов'язані із врахуванням найкращого зарубіжного досвіду подібних програм, інтеграції національних досліджень у світовий науковий простір, більш активному залученні роботодавців до удосконалення ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОНП має обсяг 40 кредитів. 10 кредитів відводиться на дисципліни за вибором здобувачів. На думку ЗВО, це дає можливість кожному здобувачу індивідуально обирати додаткові дисципліни з числа вибіркових. Кожний здобувач має можливість обрати 3 дисципліни із 6 можливих. Освітня складова містить обов'язкові компоненти (75% від загальної кількості кредитів ЄКТС передбачених за освітньою складовою), і дисципліни вільного вибору здобувача (25% від загальної кількості кредитів ЄКТС передбачених за освітньою складовою). Відповідно до п. 27 Постанови КМУ №261 від 23.03.2016 р. ОНП включає чотири основні складові, що передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій, а саме: 1. Здобуття глибоких знань із спеціальності, що забезпечується такими ОК: Сучасна міжнародно-правова доктрина (за профілем), Джерелознавство історії міжнародного права, Загальне міжнародне право: актуальні теоретичні проблеми, Актуальні проблеми європейського права, Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки людини, Міжнародне кримінально-процесуальне право, Міжнародно-правове регулювання інформаційно-комунікаційних технологій і протидія кіберзлочинності, Аспірантська практика. 2. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, що забезпечується такими ОК: Філософські засади та методологія наукових досліджень, Аспірантська практика. 3. Набуття універсальних навичок дослідника, що забезпечується такими ОК: Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень, Сучасна міжнародно-правова доктрина (за профілем), Філософські засади та методологія наукових досліджень, Аспірантська практика. 4. Здобуття мовних компетентностей, що забезпечується такими ОК: Іноземна мова для аспірантів, Аспірантська практика. Навчальний план передбачає асистентську (аспірантську) практику (5 кредити - 150 годин), що загалом дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності (ЕГ отримала пояснення від ЗВО щодо наявної технічної помилки в НП, а саме, слово "асистентська" слід розуміти як "аспірантська" практика). Термін підготовки здобувачів – 4 роки. ЕГ встановила, що перелік та обсяг ОК, включених до ОПП відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та стандарту ВО. Поряд із цим можна рекомендувати передбачити окремо педагогічну практику (або передбачити модуль в аспірантській практиці), виходячи із положення п. 25 Постанови КМУ №261 від 23.03.2016 р., відповідно до якого аспірант має оволодіти в тому числі методологією педагогічної діяльності.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП включає мету, характеристику, особливості, розділ, що визначає придатність випускників до працевлаштування, викладання та оцінювання, програмні компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, академічна мобільність, перелік компонент ОНП та їх логічну послідовність, що включає структурно-логічну схему, форму атестації здобувачів ВО, матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми. Аналіз ОНП, НП дозволяють зробити висновок, що, загалом, їх зміст має власну логіку побудови, засновану на чіткій структурі. Поряд із цим аналіз ЕГ ОНП виявив 32 ПРН, що для 40 кредитів є достатньо сумнівним щодо реалізації та, відповідно, намагання розробників ОНП включити в окремі ОК максимальну кількість ПРН. Наприклад, ОК 1 (ОЗ 1) включає 18 ПРН, передбачені ОНП. Інші ОК має подібну кількість ПРН. ЕГ звертає увагу ЗВО на потенційну «перенавантаженість» ОК по відношенню до ПРН. Це створює ризик забезпечення не в повній мірі ПРН (та в окремих випадках ФК), передбачених ОК.

Викликають сумніви закріплення окремих ПРН за ОК. Наприклад, ПРН 17. «Коректно формулювати наукову проблему та дослідницькі завдання, визначати актуальність та новизну наукової роботи» відображений в ОК 2 (ОЗ 2) «Іноземна мова для аспірантів, але не знайшов застосування в ОК 5 (ОП 5) «Аспірантська практика», ОК 4 (ОП 4) «Сучасна міжнародно-правова доктрина (за профілем)», що потребує на думку ЕГ додаткового обґрунтування. Мають місце і факти, коли окремі ОК у силабусах не передбачають реалізацію закріплених за ними ПРН в ОНП. Наприклад ОК (ВП1) «Загальне міжнародне право: актуальні теоретичні проблеми» у ОНП має 15 ПРН, а у силабусі вони взагалі не відображені silabus_zagalne_mr_aktualn_teoretichn_problemi_phd.pdf (karazin.ua). В методичних рекомендаціях ОК 5 (ОП 5) «Аспірантська практика» bf217a39-43fe-41c4-afe0-0237ff8f4546 також не відображені ПРН, визначені в ОНП. ЕГ рекомендує оптимізувати кількість ПРН, та зменшити кількість ПРН, які мають забезпечити ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП, в цілому, відповідає предметній області спеціальності 293 «Міжнародне право». ОК відповідають теоретичному змісту предметної області (що забезпечують зокрема ОК: Сучасна міжнародно-правова доктрина (за профілем), Джерелознавство історії міжнародного права, Загальне міжнародне право: актуальні теоретичні проблеми, Актуальні проблеми європейського права, Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки людини, Міжнародне кримінально-процесуальне право, Міжнародно-правове регулювання інформаційно-комунікаційних технологій і протидія кіберзлочинності тощо), методам та технологіям, які здобувачі можуть застосувати на практиці (що забезпечують зокрема ОК: Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень, Філософські засади та методологія наукових досліджень, Аспірантська практика тощо). Освітня складова містить нормативні дисципліни і дисципліни вільного вибору здобувача. Наукова складова пов'язана з конкретною темою наукового дослідження здобувача та дотриманням індивідуального навчального плану. Визначені ОК у сукупності дозволяють сформувати науково-методологічне підґрунтя для реалізації освітньої та наукової складових програми, що передбачає проведення власного наукового дослідження з проблематики під керівництвом наукового керівника та оформити його результати у вигляді дисертації.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В самоаналізі, поясненнях ЕГ та під час спілкування із стейкхолдерами було встановлено, що ЗВО дотримується п.26 Постанови КМУ №261 від 23.03.2016 р., формує відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/mmyP1ba>) індивідуальну освітню траєкторію у обсязі 10 кредитів ЄКТС, що складає 25% від загального обсягу навчальних кредитів. Відповідно до Тимчасового стандарту вищої освіти доктора філософії (PhD) (третій рівень вищої освіти) за освітньо-науковою програмою 293 Міжнародне право дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти включаються до Індивідуального навчального плану. При цьому здобувачі ВО мають право вибирати навчальні дисципліни на свій розсуд. Перелік та анотації дисциплін за вибором містяться в освітньо-професійній програмі та робочих навчальних програмах (силабусах) (<https://cutt.ly/NmyPooZ>). Під час зустрічей із здобувачами та у додаткових поясненнях, ЕГ було встановлено, що індивідуальна освітня траєкторія здобувачів здійснюється в обсязі, передбаченому законодавством та, переважно, завдяки вибору з ОК із 6 запропонованих. На думку ЕГ, можна рекомендувати ЗВО розширити перелік вибіркових дисциплін, керуючись досвідом найкращих європейських програм відповідного рівня та профілю (наприклад, Human Rights, Ph. D. | Online (optional) | School of Advanced Study, University of London | London, United Kingdom (phdportal.com)). Додатково слід рекомендувати ЗВО, організувати викладання англійською мовою дисципліни, охоплені предметною областю, що забезпечують глибинні знання зі спеціальності. Це, на думку ЕГ, може допомогти здобувачам в активізації академічної мобільності, підвищити конкурентноздатність ОНП та її якість.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Відповідно до інформації викладеної у самоаналізі, роботи із фокус групами ЕГ зазначає, що НП передбачає проведення аспірантської практики (що включає в себе як наукову, так і педагогічну складову) у 4 семестрі тривалістю 2 тижні за заочною формою (всі здобувачі навчаються за заочною формою). Передбачена Програма та методичні рекомендації до асистентської практики (<http://law.karazin.ua/nauka/aspirantura-i-doktorantura-metodichne-zabezpechennya>). В подальшому «асистентська» практика була перейменована в «аспірантську». Наявні також Методичні вказівки до проходження аспірантської практики для підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 293 «Міжнародне право» (<https://cutt.ly/omyAg1B>). Під час акредитації ЗВО надав можливість ЕГ ознайомитись із зразками документів щодо проходження аспірантської практики. По завершенні аспірантської (до 2020 р. – асистентської) практики здобувачі подають на кафедру матеріали практики, які містять документи, що відображають зміст та результати їхньої роботи. (ЗВО надав зразок звітування практики). Аспірантська практика проводиться на базі юридичного факультету Харківського національного університету імені

В.Н. Каразіна. Окрім участі у навчальному процесі, аспіранти самостійно, під керівництвом провідних викладачів розробляють різні види навчально-методичних матеріалів до навчальних дисциплін, які викладаються кафедрою, ознайомлюються з правовими основами освітнього процесу. Проводяться зустрічі зі здобувачами, під час яких їм надається необхідна консультаційна допомога та здійснюється поточний контроль за квантитативними та квалітативними показниками їхньої роботи. Наприкінці практики комісією у складі завідувача кафедри та керівника практики проводиться захист матеріалів практики. Керівництво проходженням аспірантської практики, враховуючи особливості рівня вищої освіти, здійснюється професорами кафедри, що мають найбільший досвід педагогічної та наукової діяльності. Керівник практики забезпечує планування і організацію усіх видів практики, підводить її підсумки, проводить наради з питань організації і проведення практики, обговорення її результатів, налагоджує співпрацю з питань організації практичної підготовки аспірантів, разом із завідувачем кафедри здійснює методичне керівництво і контроль за діяльністю всіх осіб, що беруть участь в організації та проведенні практики, після завершення аспірантської практики складає загальний звіт. Ознайомившись із наданими ЗВО матеріалами, поспілкувавшись із учасниками освітнього процесу, ЕГ констатує що ОНП в мінімально-необхідному форматі забезпечує організацію та проведення практики. Але, на думку ЕГ, ОНП має перспективу покращення в частині збільшення обсягу практики та виділення окремо, або в формі модуля педагогічної практики здобувачів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Робота ЕГ із фокус групами дозволяє стверджувати, що навчання за ОНП дозволяє здобути soft skills як через цикл загальної підготовки («Філософські засади та методологія наукових досліджень», «Іноземна мова для аспірантів», «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів дослідження») так і через цикл професійної підготовки («Сучасна правова доктрина (за профілем)», «Аспірантська практика»). Формуванню Soft skills у здобувачів вищої освіти сприяє здійснення наукового дослідження (написання кваліфікаційної роботи, наукових статей, тез доповідей, тощо). Так, здобувач має продемонструвати: здатність творчо мислити; уміння проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій; здатність формулювати мету дослідження; володіння методами і методиками досліджень, які використовувались у процесі роботи; здатність до наукового аналізу отриманих результатів, розробки висновків і положень, вміння аргументовано їх захищати; уміння оцінити можливості використання отриманих результатів у науковій та практичній діяльності; володіння сучасними інформаційними технологіями для здійснення досліджень та оформлення наукової роботи. На запит ЕГ ЗВО, серед іншого, надав інформацію про проведення на базі Університету тренінгів з розвитку гнучких навичок (soft skills). На заході проводитиметься робота над посиленням творчості, навичок переговорів та адаптивності. (<https://cutt.ly/omyP8jX>) Також, інформація щодо soft skills розміщується у соцмережах університету, зокрема, на платформі Facebook. (<https://cutt.ly/9myP4NM>) Крім того, слід зазначити, що Кодекс цінностей Каразінського університету є підґрунтям і основою формування soft skills. (<https://cutt.ly/omyAdCR>). Інформація щодо софт скілз розміщується у профілях соцмереж університету, зокрема V.N. Karazin Kharkiv National University - Top 10 софт навичок для професіоналів - CodeIT | 20 квітня - 15:00 | Facebook

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Стандарт відповідного рівня вищої освіти відсутній. Аналіз змісту представленої ОНП, її проекту, результатів опитування стейкхолдерів, дозволяє зробити висновок про те, що, в цілому, ОНП досягає результатів навчання, передбачених 9-м рівнем Національної рамки кваліфікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Під час акредитації ЕГ було встановлено, що дані, вказані в самоаналізі ЗВО відповідають дійсності. Обсяг освітньої складової ОНП становить 40 кредитів (1200 год.), з яких 80 (6,66 %) аудиторних годин та 970 (80,83 %) год. відведено на самостійну підготовку та 150 годин – аспірантська практика. ЗВО пояснив, що такий розподіл пояснюється пріоритетністю самостійної роботи для даного освітнього рівня, фундаментальністю фокусу ОНП, залученням усіх ресурсів, у тому числі й навчального часу, для підготовки дисертаційного дослідження здобувачем. Водночас самостійна робота також трансформується через реалізацію окремих ПРН під кутом написання дисертаційного дослідження. Під час спілкування зі здобувачами, останні зазначали, що їх інтереси враховуються шляхом застосування підходящих для них гнучких форм організації освітнього процесу, індивідуальної освітньої траєкторії, взаємодії із викладачами, що викладають окремі дисципліни, консультацій з науковим керівником, іншими викладачами. Відповідно до результатів опитування здобувачів, останні висловлюють задоволеність організацією навчального процесу 85be38d3-55aa-4196-895e-607c9cea1bcd.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна освіта в ЗВО не реалізована. ОНП програма не передбачає підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, однак містить окремі її елементи (залучення роботодавців до освітнього процесу, як наслідок врахування їх потреб тощо) та має всі передумови для її запровадження.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ЕГ відзначає, в цілому, відповідність ОНП нормативними вимогам, логічний зв'язок її компонентів, що створює об'єктивну можливість досягнути заявлених цілей. ОНП високо оцінюється всіма стейкхолдерами, які вважають її авторитетною, успішною та достатньо затребуваною. Але поряд із цим вищенаведене свідчить про відповідність існуючим вимогам та нормативам, але не дозволяє ЕГ виділити сильні сторони ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Аналіз ЕГ ОНП виявив переваженість ОНП 32 ПРН, що ускладнює її реалізацію; намагання розробників ОНП включити в окремі ОК максимальну кількість ПРН. Мають місце факти, коли окремі ОК у силабусах не передбачають реалізацію закріплених за ними ПРН в ОНП. Наприклад ОК (ВП1) «Загальне міжнародне право: актуальні теоретичні проблеми» у ОНП має 15 ПРН, а у силабусі вони взагалі не відображені. ЕГ рекомендує оптимізувати кількість ПРН, та зменшити кількість ПРН, які мають забезпечити ОК. Також, ЕГ рекомендує ЗВО передбачити можливість викладання англійською мовою ОК, що забезпечує глибинні знання зі спеціальності. Ознайомившись із наданими ЗВО матеріалами, поспілкувавшись із учасниками освітнього процесу, ЕГ констатує що ОНП в мінімально-необхідному форматі забезпечує організацію та проведення практики. Але, на думку ЕГ, ОНП має перспективу покращення в частині збільшення обсягу практики та/або виділення окремо в педагогічну практику, або в формі модуля аспірантської практики. Під час зустрічей із здобувачами та у додаткових поясненнях, ЕГ було встановлено, що індивідуальна освітня траєкторія здобувачів здійснюється в обсязі, передбаченому законодавством та, переважно, завдяки вибору 3 ОК із 6 запропонованих. На думку ЕГ, можна рекомендувати ЗВО розширити перелік вибіркових дисциплін, керуючись досвідом найкращих європейських програм відповідного рівня та профілю (наприклад, Human Rights, Ph. D. | Online (optional) | School of Advanced Study, University of London | London, United Kingdom (phdportal.com)). Додатково слід рекомендувати ЗВО, організувати викладання англійською мовою дисципліни, охоплені предметною областю, що забезпечують глибинні знання зі спеціальності. Це, на думку ЕГ, може допомогти здобувачам в активізації академічної мобільності, підвищити конкурентоздатність ОНП та її якість.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Головним результатом ОПП є те, що структура освітньої програми в цілому, відповідає нормативними вимогам, передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії та високо оцінюється всіма стейкхолдерами. ОНП високо оцінюється всіма стейкхолдерами, які вважають її авторитетною, успішною та достатньо затребуваною. Поряд із цим, окремі недоліки ОПП пов'язані із необхідністю оптимізувати кількість ПРН ОНП, та зменшити кількість ПРН, які мають забезпечити ОК. Наведене, дозволяє визначити рівень відповідності «В» із перспективою доопрацювання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП розміщені на офіційному сайті університету у розділі «Абітурієнт Каразинського університету» (<http://start.karazin.ua/page/documenty>). Інформація для вступників є чіткою та зрозумілою, не містять дискримінаційних положень. Вони розміщені на сайті ЗВО і знаходяться у вільному доступі.

Доступна інформація для абітурієнтів також розміщена на сайті ЗВО (<http://start.karazin.ua/main-a>). Додатково, на офіційному сайті розміщено Програму фахового випробування для вступу до аспірантури за спеціальністю 293 Міжнародне право (<https://cutt.ly/9myP5RK>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання до аспірантури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/yMyAwTn>) передбачають, що на навчання для здобуття ступеня доктора філософії до Університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). Вступні випробування при вступі на навчання для здобуття ступеня доктора філософії складаються з іспиту з обраної наукової спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); іспиту з мови навчання (іноземної мови); презентації дослідницьких пропозицій; додаткове вступне випробування (для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань /спеціальності ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра/спеціаліста). Таким чином, вимоги до вступників враховують особливості освітньої програми, а також відповідний рівень знань зі спеціальності 293 (082) «Міжнародне право» і 081 «Право» та іноземної мови. Поряд із цим, в Тимчасовому стандарті ВО за ОНП 293 Міжнародне право серед вимог до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, позначено що за програмою можуть навчатися: - особи, які завершили навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 8.03040101 Правознавство, 8.03020301 Міжнародне право, 081 Право, 082 Міжнародне право, 293 Міжнародне право, успішно пройшли вступні випробування, які складаються зі вступного іспиту зі спеціальності, вступного іспиту з іноземної мови та презентації дослідницької пропозиції за тематикою передбачуваного керівника; - особи, які здобули ступінь магістра за іншою спеціальністю і успішно пройшли додаткове фахове випробування (комплексний екзамен), програма якого містить ключові питання базових дисциплін, що формують компетенції магістра з міжнародного права, а також вступні випробування, які складаються зі вступного іспиту зі спеціальності, вступного іспиту з іноземної мови та презентації дослідницької пропозиції за тематикою передбачуваного керівника. Наведене, а також зміст програми вступних випробувань, яка передбачає усну форму перевірки рівня підготовленості вступників за галуззю, яку вони обрали, з урахуванням галузевої спеціалізації, презентація дослідницьких пропозицій на думку представників ЗВО створює особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО чітко та зрозуміло визначає правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти у Положенні про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/pmyAriz>); Положенні про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна права на академічну мобільність (<https://cutt.ly/rmyAtRK>); Порядку визнання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних навчальних закладах, (<https://cutt.ly/zmyAuqh>). В університеті створений і працює Відділ визнання та легалізації документів про освіту (каб. 4-75, майдан Свободи, 4) (<https://cutt.ly/yMyAiOm>). Так, відповідно до п. 1.4. Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна права на академічну мобільність (далі Положення) за місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на: внутрішню академічну мобільність - академічну мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Університету у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах в межах України; - міжнародну академічну мобільність - академічну мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Університету у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу в Університеті. Відповідно до п. 1.5 Положення Основними видами академічної мобільності є: ступенева мобільність; кредитна мобільність. Також Положення встановлює цілі, завдання; визначає форми академічної мобільності, організаційне забезпечення академічної мобільності (розділ 3), визнання та перезарахування результатів навчання (розділ 4). ЕГ встановила, що ЗВО визнає результати навчання, отримані у неформальній освіті відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/neform-osvita.pdf>), що передбачає чітку процедуру визнання результатів у неформальній освіті. Під час інтерв'ювання учасників освітнього процесу проблем, з якими ЗВО стикається під час визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, на ОНП під час академічної мобільності, результатів неформальної освіти не виявлено.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відсутня. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/zmyApLb>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ вважає позитивною практику запровадження вступних випробувань для здобуття ступеня доктора філософії, що включають окрім іспиту з обраної наукової спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); іспиту з мови навчання (іноземної мови), презентацію дослідницьких пропозицій. Інших сильних сторін Критерію 3 не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони відсутні. ЕГ рекомендує ЗВО розширити практику мотивування здобувачів щодо використання свого права на академічну мобільність, а також реалізувати можливість збереження результатів навчання, набутих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання відповідають встановленим вимогам за наявності не суттєвих недоліків. ЕГ вважає, що критерій 3 відповідає рівню відповідності «В» беручи до уваги, що правила прийому на навчання за ОНП не мають інноваційно-зразкового характеру в частині особливості самої освітньої програми.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання здійснюється за денною і заочною формою навчання. Зараз за ОНП навчаються лише студенти заочної форми. Освітній процес здійснюється у формі лекцій, практичних занять, семінарських занять, консультацій, виконання індивідуальних завдань, практики, контрольних заходів, самостійної роботи згідно з Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/omyNV3R>). Під час дистанційного навчання використовували платформи Google Classroom та Moodle, а також Google Meet для лекційних занять та консультацій, що зазначається у відомостях про СО та підтверджено під час зустрічей з фокус-групами. Робота ЕГ з фокус-групами дозволяє стверджувати, що науково-педагогічні працівники ОНП самі обирають форми та методи навчання, що забезпечують досягнення ПРН. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/QmyN5RP>) студентоорієнтований підхід є одним з основних принципів діяльності університету, що також підтвердили зустрічі з фокус групами, зокрема зустріч з представниками студентського самоврядування. На першому місці стоїть заохочення відчутності автономності у здобувачів із забезпеченням відповідного супроводу та підтримки зі сторони викладачів. В рамках ОНП застосовуються методики максимальної активізації здобувачів під час навчальних занять, здобувачі є вільними у виборі тематики досліджень. Під час спілкування з фокус-групою здобувачів ці факти підтверджено. Академічна свобода передбачає право аспірантів отримувати ті знання, які відповідають їхнім потребам та здібностям. Аспірантам пропонується перелік вибіркових компонентів. Ознайомившись із наданими ЗВО матеріалами, поспілкувавшись зі здобувачами, ЕГ констатує, що здобувачі дійсно мають право обирати вибіркові компоненти самостійно згідно з напрямками їх наукових досліджень. На вибір дається 1 дисципліна з 2. На ОП регулярно проводяться опитування, в яких здобувачі можуть висловити свою думку щодо якості навчального процесу, внести пропозиції щодо дисциплін. Інформація, отримана ЕГ підтверджує задоволеність здобувачів формами та методами навчання (Запит документів, п.2.). Анкетування проводиться в паперовій формі і не є анонімним. На думку ЕГ, опитування в такій формі може не показувати реальної ситуації. Галузевий стандарт спеціальності 293 Міжнародне право відсутній. Форми навчання в межах ОП відповідають Тимчасовому стандарту

вищої освіти спеціальності 293 Міжнародне право третього освітньо-наукового рівня (<https://cutt.ly/nmyMbr3>). На думку ЕГ, варто збільшити кількість альтернатив, які пропонуються аспірантам при виборі вибіркової складової ОП - зараз вони обирають 1 дисципліну з 2 - наприклад, до 4. ЕГ рекомендує проводити регулярні опитування здобувачів ОП не в паперовій, а в електронній формі, що значно спрощує процес опитування та опрацювання результатів, та зробити анкетування анонімним.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті університету можна ознайомитися з Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/jmyMR3p>). Основна інформація щодо цілей та змісту ОНП 293 Міжнародне право, заявлених програмних результатах навчання розміщена на сайті факультету (<https://cutt.ly/Smy1wM3>) і на офіційному сайті Університету (<https://cutt.ly/gmy1rAD>). Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів у формі силабуса та робочої програми (<https://cutt.ly/1my1y8S>). Повний обсяг навчальних матеріалів, порядок та критерії оцінювання за кожним освітнім компонентом презентуються аспірантам на початку семестру викладачами, що підтверджено на зустрічах з фокус-групами. Зважаючи на дистанційне навчання в умовах карантину на сайті університету також розміщені документи, що регламентують організацію навчального процесу в умовах карантину (Наказ Про організацію освітнього процесу в умовах карантину <https://cutt.ly/Wmy1xcd>; Наказ Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2020/2021 навчального року <https://cutt.ly/2my1vSw>; Наказ про організацію навчального процесу у 2 семестрі 2020-2021 навчального року <https://cutt.ly/nmy1mUQ>). Університет активно використовує для інформування здобувачів не лише сайт, але й соціальні мережі (<https://cutt.ly/gmy1EWe>) та telegram-канал (<https://cutt.ly/Smy1Tio>). Здобувачі мають безоплатний доступ до інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, що підтверджено в процесі аналізу інформації на сайті Університету, а також під час зустрічей з фокус-групами. Поспілкувавшись з фокус-групами, ЕГ також встановила, що здобувачі мають вільний доступ до інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, а також до усієї потрібної їм інформації, пов'язаної з функціонуванням ОП. ЕГ рекомендує ширше використовувати можливості Google Classroom та Moodle, зокрема наповнити їх всією максимально необхідною інформацією для здобувачів (лекції, семінарські, завдання для самостійної роботи, методичні вказівки і т.д.).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ встановлено, що зміст ряду ОК («Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень», «Сучасна міжнародно-правова доктрина», «Філософські засади та методологія наукових досліджень» тощо) орієнтує на відпрацювання відповідних дослідницьких компетентностей; здобувачі мають можливість консультиватися з викладачами щодо використання матеріалу дисциплін для проведення дослідження за темою дисертації; результати досліджень аспіранти публікують у наукових виданнях Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (<https://periodicals.karazin.ua/law>) (<https://cutt.ly/omy1KzL>), а також публікують свої дослідження за результатами участі у щорічних міжнародних конференціях (Міжнародній конференції молодих вчених та студентів «Від громадянського суспільства – до правової держави» у збірниках матеріалів конференції (<https://cutt.ly/nmy1V3V>), у інших виданнях, у т. ч. закордонних наукових періодичних виданнях та у виданнях України, які внесені до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science); індексованих зарубіжних видання; викладачі та аспіранти беруть участь у програмах міжнародного стажування). Кафедрою проводяться Науково-методичні семінари безпосередню участь в яких приймають аспіранти кафедри (<https://cutt.ly/Xmy19IA>). ЕГ хотіла б звернути увагу, що в рамках Підкритерію 4.3. варто було б приділити більше уваги участі здобувачів у наукових проєктах за підтримки стейкхолдерів та донорів, а також у держбюджетних та госпдоговірних темах, в яких згідно з відповіддю на додатковий запит ЕГ здобувачі не задіяні.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення навчального контенту відбувається на підставі Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/SmyOeWn>). Обговорення змін щодо ОК відображається у протоколах кафедри, що підтверджується документами, наданими ЗВО на п. 1 запиту документів. До оновлення ОП долучаються здобувачі шляхом проведення опитувань (запит документів, п.2.), а також стейкхолдери, що було підтверджено під час зустрічі з фокус-групами. Інформація про періодичні робочі зустрічі із стейкхолдерами, обговорення актуальних питань розвитку ОНП, ЗВО; Проведення та аналіз опитувань здобувачів з питань, пов'язаних з удосконаленням якості ОНП та внесення змін до конкретних розміщена на офіційному сайті ХНУ (<https://cutt.ly/omy0u54>). Загальний аналіз РП та силабусів показав, що здобувачам найбільшого рекомендують як основну, так і допоміжну літературу, а також посилання на інформаційні ресурси. Згідно з відомостями про самооцінювання, навчальний контент із дисципліни «Сучасна правова доктрина (за профілем)» з огляду на

специфіку предмета оновлюється щорічно, з урахуванням найбільш суттєвих новітніх публікацій, оприлюднених протягом поточного року, що підтверджено і під час зустрічей з фокус-групами, проте ЕГ шляхом аналізу силабусу та робочої програми дисципліни (<https://cutt.ly/Hmy6cq9p>) встановила, що джерела за останні 3 роки відсутні. Це стосується і деяких інших дисциплін. ЕГ також зауважила, що у окремих ОК відсутня література іноземною мовою («Сучасна правова доктрина (за профілем)», «Актуальні проблеми ЄП», «Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки людини» тощо). Також у силабусі дисципліни «Джерелознавство історії МП» присутні посилання на сайти з піратськими копіями підручників, що вважає недоречним. У силабусі з дисципліни «Сучасна правова доктрина» наводяться посилання на міжнародно-правові акти здебільшого російською мовою, хоча у відкритому доступі є офіційні переклади на державну мову частини цих актів. На питання ЕГ щодо оновлення літератури було отримано відповідь, що зауваження буде враховано.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Згідно зі Статутом ХНУ імені В.Н. Каразіна інтернаціоналізація вищої освіти – один з основних принципів його освітньої діяльності. Програма розвитку ХНУ імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/xmy0ECb>), затверджена конференцією трудового колективу 27.12.2018 р., визначає подальшу інтеграцію в європейський та світовий науково-освітній простір одним із пріоритетних напрямів діяльності університету. Наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності здійснюються відповідно до Положення про реалізацію проєктів програм міжнародної співпраці (<https://cutt.ly/Hmy0UU1>). Міжнародна мобільність регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу. Враховуючи реалії карантинних умов можливості академічної мобільності були досить обмежені у 2020-2021 рр. До карантинних обмежень аспірантка Шевченко А. проходила стажування з виїздом за кордон у Люблінському католицькому університеті імені Іоанна Павла II (2019 р., Польща, Люблін); - Стажування проходили НПП випускової кафедри: проф. Шамраєва В. М. (2020 р., Хелм, Польща), проф. Сироїд Т.Л. (2019 р., Люблін, Польща), проф. Гавриленко О.А. (2019 р., Люблін, Польща), доц. Тітов Є.Б. (2019, Варна, Болгарія), доц. Фоміна Л.О. (2017 р., Люблін, Польща). Інформація підтверджена Сертифікатами, надісланими ЕГ у відповідь на запит. Важливим напрямом інтернаціоналізації діяльності ХНУ імені В.Н. Каразіна є участь у реалізації міжнародних грантових програм. Протягом 2014-2017 рр. на юридичному факультеті здійснювалася програма «Модуль Жана Моне» (<http://law.karazin.ua/>) в межах якого студенти факультету мали змогу відвідувати лекції зарубіжних фахівців з курсу «Право Європейського Союзу». Наприкінці 2019 р. Європейська комісія затвердила ще два європейські освітні проєкти за модулем Жана Моне: «Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС» та «Кримінальна політика ЄС» (<http://law.karazin.ua/>), виконавцями яких є працівники ХНУ імені В.Н. Каразіна. Інформація підтверджена у відповідь на п.11 Запиту документів ЕГ та під час зустрічей з фокус-групами. Під час бесід в фокус-групах з адміністративним персоналом та науково-педагогічними працівниками, а також здобувачами освіти було встановлено, що вони проінформовані про можливості академічної мобільності, програми міжнародного обміну та участі в міжнародних проєктах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною ОП є студентоцентризований підхід, а також академічна свобода. Позитивною рисою є наявність силабусів та робочих програм як з нормативної частини так і вибіркової та наявна практика проведення анкетування та опитування здобувачів вищої освіти щодо рівня якості освіти, їх потреб та інтересів. ЕГ відзначає активне використання електронних ресурсів з метою інформування здобувачів щодо освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ рекомендує: - збільшити кількість альтернатив, які пропонуються аспірантам при виборі вибіркової складової ОП. - проводити регулярні опитування здобувачів ОП не в паперовій, а в електронній формі, що значно спрощує сам процес опитування та опрацювання результатів. Зробити анкетування анонімним та додати можливість використовувати шкалу оцінювання/варіанти можливих відповідей щодо оцінки критеріїв. - ширше використовувати можливості Google Classroom та Moodle, зокрема наповнити їх усією максимально необхідною інформацією для здобувачів (лекції, семінарські завдання для самостійної роботи, методичні вказівки і т.д.). - приділити більше уваги участі здобувачів у наукових проєктах за підтримки стейкхолдерів та донорів, а також у держбюджетних та госпдоговірних темах. - оновлювати регулярно літературу ОК, доповнити літературу з усіх дисциплін літературу іноземною мовою.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ дійшла згоди, що ОП загалом відповідає Критерію 4. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, які дозволяють досягти заявлених результатів навчання та принципам академічної свободи. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Здійснюється інтернаціоналізація через освітню діяльність та інтеграцію НПП та здобувачів вищої освіти в міжнародне освітнє середовище. Загалом, попри незначні недоліки, навчання та викладання за ОП відповідають встановленим вимогам.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання визначені у Положенні про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/xwrg>), є універсальними для здобувачів вищої освіти усіх рівнів, є чітко визначеними у програмах навчальних дисциплін, робочих програмах навчальних дисциплін, силабусах. Зазначені документи є у відкритому доступі, зберігаються на кафедрі, у бібліотеці та надаються здобувачам для ознайомлення на початку навчальних семестрів. Водночас, на першому занятті нової для здобувачів навчальної дисципліни викладачі доводять до відома здобувачів інформацію щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання. Крім того, ЗВО використовує онлайн платформи, зокрема MOODLE та Google Classroom, у яких також розміщуються НМКД до ОК. Основними організаційними формами освітнього процесу за ОНП є лекції, практичні/семінарські заняття, самостійна робота, контрольна робота, практична підготовка (аспірантська практика). Видами контролю за ОНП є поточний та підсумковий контроль, формами - усне опитування, письмові екзамени, практики, презентацій, звіти, тестування, обговорення практичних case. Зазначені види та форми контролю дозволяють досягти здобувачем вищої освіти визначених ОНП результатів навчання, в т.ч. для окремих ОК. Оцінювання здійснюється за сумою балів (максимальна - 100), набраних здобувачем протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних ним при складанні семестрового екзамену (виконанні підсумкової залікової роботи). Формою підсумкового контролю щодо виконання індивідуального плану роботи є атестація (поточна, підсумкова). Поточна атестація здобувачів проводиться на засіданнях кафедр один раз на рік (перед початком навчального семестру) у вигляді доповіді про фактично досягнуті результати в рамках індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану здобувача. Під час відкритого обговорення фактичних результатів підготовки здобувача робиться висновок про ступінь виконання ним запланованих на поточний семестр/рік показників та формулюється рекомендація. Розклад занять та строки проведення підсумкового контролю розміщується на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/GmeO36V>), доводяться до відома здобувачів відділом аспірантури та докторантури, працівниками кафедри, науковими керівниками. Така інформація є актуальною та своєчасною. Під час особистого спілкування ЕГ зі здобувачами (Зустріч 3) було з'ясовано, що здобувачі у повній мірі поінформовані щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, розуміють їх суть та значення. Водночас, здобувачі зазначили, що таку інформацію отримують вчасно, мають можливість з нею ознайомитись з документів та особисто від викладача. Здобувачі зазначили, що вони задоволені своєчасністю інформування щодо процедури проведення контрольних заходів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На період здійснення акредитаційної експертизи стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти ступеня доктор філософії спеціальності 293-Міжнародне право відсутній, проект стандарту також відсутній. Так, відповідно до норм чинного законодавства України, кваліфікація доктор філософії відповідає 9 рівню Національної рамки кваліфікацій та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. ЗВО у 2017 році було розроблено, а у 2020 р. введено в дію Тимчасовий стандарт вищої освіти доктора філософії (PhD) (третій рівень вищої освіти) за освітньо-науковою програмою 293 Міжнародне право (<https://cutt.ly/3mwbg5K>). Зазначений документ є локальним, внутрішньо управлінським, застосовується виключно у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Відповідно до ОНП "Міжнародне право" атестація здобувача ступеня доктора філософії складається з поточної та підсумкової атестації. Поточна атестація здійснюється з метою контролю за виконанням індивідуального плану аспіранта за освітньою та науковою складовими, підсумкова атестація здійснюється з метою встановлення відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам ОНП доктора філософії в галузі знань «Міжнародні відносини» за спеціальністю 293 «Міжнародне право». Підсумкова атестація здійснюється у 8 семестрі на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації та завершується видачою документу державного зразка про присудження йому наукового ступеня доктор філософії та додатку, що є невід'ємною частиною диплому.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів визначена у Положенні про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/xwrg>). Правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозуміли для здобувачів та інших учасників освітнього процесу (Зустріч 3, Зустріч 7). Здобувачі зазначили, що на першому занятті НПП повідомляють, які саме контрольні заходи будуть застосовуватись в рамках їх навчальної дисципліни та яким чином. Інформація щодо форм та методів контролю надається здобувачам також кафедрами та представниками відділу аспірантури. Ознайомлення з результатами/оцінками контрольних заходів, а також процедура оскарження таких оцінок визначені п.п. 5.3.6.11.-5.3.6.19. Положення (<http://surl.li/xwrg>). Під час особистого спілкування ЕГ зі здобувачами (Зустріч 3) було з'ясовано, що здобувачі проінформовані про таку можливість, ознайомлені з процедурою оскарження оцінювання, знають алгоритм відповідних дій. Крім того, здобувачі вказали на відсутність випадків оскарження ними оцінок за період навчання за ОНП "Міжнародне право", зазначили, що випадків необ'єктивності чи упередженості екзаменатора/екзаменаторів також не було. Варто зазначити, що під час спілкування ЕГ з представниками студентського самоврядування (Зустріч 4) було з'ясовано, що у випадку виникнення такого роду конфліктної ситуації до їх розгляду та вирішення ЗВО залучає представників студентського самоврядування. Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/xwrg>) також визначає процедури: перескладання семестрового екзамену у випадку неявки здобувача, набрання здобувачем менш ніж 50 балів; ліквідації академічної заборгованості. ЕГ дійшла спільного висновку, що під час реалізації ОНП ЗВО послідовно дотримується розробленої ним політики щодо контрольних заходів та оскарження їх результатів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/8meFnOP>), вони є чіткими та зрозумілими. ЗВО пропагує академічну доброчесність, організовує просвітницькі та методичні заходи з метою її популяризації. Так, документи та методичні матеріали щодо академічної доброчесності розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО та є у відкритому доступі (<https://cutt.ly/PmeFTbd>). Крім того, ЗВО є учасником Проекту сприяння академічній доброчесності (SAIUP) (<https://cutt.ly/BmeFHNC>). У ЗВО здійснюється систематична та комплексна перевірка академічних текстів (дисертацій, монографій, наукових статей, тез наукових конференцій) на наявність академічного плагіату. Така перевірка здійснюється у системі Strikeplagiarism.com (додаток до п.9 від 22.06.2021). Окрім перевірки текстів у зазначеній системі, здобувачі та НПП самостійно здійснюють перевірку своїх праць у доступних антиплагіатних програмах (Зустріч 7). Здобувачі, НПП та інші учасники освітнього процесу проінформовані щодо форм академічної недоброчесності та відповідальності за її наявність (Зустріч 3, Зустріч 7). За період реалізації ОНП "Міжнародне право" випадків виявлення проявів академічної недоброчесності у наукових працях та публікаціях здобувачів та/або НПП не було виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

не виявлено

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує ЗВО розробити окрему інструкцію щодо алгоритму перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату за допомогою програмно-технічних засобів та аналізу результатів перевірки, з метою вироблення єдиного підходу щодо перевірки на плагіат у ЗВО (відповідно до Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності затверджені Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року Протокол № 11). Крім того, вбачається за доцільне періодично оприлюднювати відкриті звіти щодо рівня дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин у ЗВО. Враховуючи особливість навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, зокрема навчання через дослідження,

актуальним вбачається розробка та затвердження переліку організаційних форм освітнього процесу конкретно для цього рівня вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Дослідивши та проаналізувавши ОНП “Міжнародне право”, ЕГ дійшла спільного висновку, що політика, правила та процедури щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання здобувачів є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу, дозволяють забезпечити об’єктивність екзаменаторів, включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження. ЗВО послідовно дотримується визначених правил. Формами атестації здобувачів за ОНП є поточна та підсумкова атестації, що враховуючи відсутність стандарту вищої освіти, є загальноприйнятою практикою для третього рівня вищої освіти. ЗВО послідовно дотримується розробленої політики академічної доброчесності, здійснює її популяризацію та застосовує превентивні заходи щодо усіх форм академічної недоброчесності. ЕГ вважає, що ОНП загалом відповідає Критерію 5 та заслуговує оцінки В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Необхідний рівень професіоналізму викладачів під час конкурсного відбору забезпечується неухильним виконанням положень Порядку обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників університету (<https://cutt.ly/rmu9Cp8>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/Lmu9BAM>). На основі аналізу відомостей про самооцінювання, матеріалів сайту, зустрічей з фокус-групами, ЕГ встановила, що до викладання за ОП залучені фахівці з високою академічною та професійною репутацією. Науково-педагогічний персонал ретельно добирається на ОП в першу чергу самим гарантом ОП, що було з’ясовано під час зустрічей у фокус-групах. Основною вимогою є наявність наукового ступеня за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право (082-міжнародне право) (п.12 відповіді на Запит додаткових документів). Фаховість викладачів ОП підтверджується їх науковими публікаціями (Таблиця 2 Відомостей про самооцінювання ОП, п.7 та п.13 Запиту додаткових документів, підтверджених ЗВО). Загалом на ОП працює 10 викладачів, з яких 5 чоловіків та 5 жінок; 7 кандидатів наук та 3 доктори (один з них – доктор юридичних наук, спеціальність 12.00.11 “Міжнародне право”; два кандидати юридичних наук, спеціальність 12.00.11); 4 доценти та 3 професори. Наявність сертифікатів В1/В2 з іноземної мови О.А.Гавриленко, Є.Б.Тітов, Л.О.Фоміна, Т.Л.Сироїд, В.М.Шамраєва підтверджується додатковими документами, наданими ЗВО (у відповідь на п.14 запиту). НПП є штатними працівниками юридичного факультету та мають достатню кількість професійних активностей за напрямом викладання, що підтверджується Таблицею 2 Відомостей про самооцінювання ОП та додатковою інформацією, наданою ЗВО у відповідь на п. 7, 11, 12, 13, 14, 17. Рівень академічної кваліфікації НПП відповідає ОК, викладання яких вони забезпечують. Відповідність викладачів тим ОК, які вони забезпечують, окрім того підтверджена ЗВО їхніми публікаціями (п. 13 запиту). Вимоги до НПП є високими та регламентуються Положенням Про атестацію педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/AmuziaW>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Проведення конкурсу регламентується Порядком обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників університету (<https://cutt.ly/xmu3glf>). Відбір ОНП також здійснюється на основі Положення про проектні групи освітньої діяльності, робочі групи освітніх програм, гарантів освітніх програм і групи забезпечення спеціальностей у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/Jmu3jQu>), Положення про оцінювання педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/Cmu3ldT>). Вільні вакансії розміщуються на сайті Університету (<https://cutt.ly/4mu3хuP>). Під час зустрічей з фокус-групами з’ясовано, що основною вимогою під час проведення конкурсу на посади викладачів є професіоналізм та спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП. Гарант ОП безпосередньо проводить бесіду з кожним претендентом, з’ясовуючи, за якою спеціальністю він захищений, та ознайомлюється з його науковим доробком. Основою проблемою під час добору викладачів на ОП є достатньо невелика кількість осіб, захищених за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право, 293 - міжнародне право. Для вирішення цієї проблеми до викладання загалом на кафедрі, проте не на цій ОП, залучаються здобувачі, що на майбутнє має стати сильним

фундаментом наукової школи. Під час зустрічей з фокус-групами з'ясувалося, що таких здобувачів-викладачів вже є 4. Також під час зустрічей з фокус-групами з'ясовано, що до викладання на кафедрі залучаються фахівці з інших ЗВО, наприклад, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, проте на цій ОП таких немає.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ОП третього рівня вищої освіти включає ОК «Філософські засади та методи наукових досліджень», «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів дослідження», «Іноземна мова», «Сучасна правова доктрина за профілем», «Аспірантська практика», які спрямовані на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду. До організації та реалізації освітнього процесу залучено роботодавців, які проводять фундаментальні дослідження, серед них Ю.О. Волошин - декан факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету, доктор юридичних наук, Заслужений юрист України; М.О.Баймуратов - головний науковий співробітник відділу міжнародної інтеграції та європейського права Інститут законодавства Верховної Ради України, доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України; Т.П. Голопич - проректор Варшавського університету менеджменту «Collegium Humanum» (м. Варшава, Республіка Польща). Під зустрічі з роботодавцями також з'ясовано, що вони беруть участь у конференціях, які проводяться в ХНУ. Жодних інших форм залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу виявити не вдалося. ЕГ рекомендує розширити співпрацю з роботодавцями, особливо, регіональними, більше залучати роботодавців до освітнього процесу, спільного виконання науково-дослідних робіт із здобувачами, інших спільних проектів.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Проаналізувавши відомості про СО та зустрівшись з фокус-групами ЕГ встановила, що для проведення теоретичних занять – т.зв. «гостьових лекцій» залучаються професіонали-практики, експерти, представники роботодавців, що також підтверджується додатковою інформацією, наданою ЗВО на запит ЕГ, п. 10, проте не регулярно. Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу здійснюється шляхом щорічного проведення на юридичному факультеті «Тижня кар'єри», в межах якого проводяться гостьові лекції (<https://cutt.ly/Omy3NS4>). У межах «Тижня кар'єри» такі лекції проводив Голопич Т. П. - проректор Варшавського університету менеджменту «Collegium Humanum» (м. Варшава, Республіка Польща). У межах міжнародних проектів запрошені професори читають лекції, до яких можуть залучатися аспіранти юридичного факультету, зокрема в межах програми «Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС», перед аудиторією виступали запрошені професори: доктор Сабріна Рагоне, професор кафедри порівняльного публічного права юридичного факультету Болонського Університету (Італія); доктор Джованні Боггеро, професор конституційного права юридичного факультету Туринського Університету (Італія) (п.10 запиту). На зустрічі з роботодавцями додаткової інформації щодо проведених ними гостьових лекцій отримати не вдалося. Інформації щодо проведення практичних занять, майстер-класів представниками роботодавців підтверджено не було. ЕГ рекомендує посилити залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, а також представників роботодавців до проведення гостьових лекцій, майстер-класів тощо.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Шляхом аналізу відомостей про СО та зустрічей з фокус-групами ЕГ встановила, що сприяння професійному розвитку викладачів є пріоритетним напрямком розвитку університету, зокрема, передбачена можливість для співробітників проходити навчання, стажування та підвищення кваліфікації як через власні програми, так і у вищих навчальних закладах інших країн. Університет сприяє професійному зростанню викладачів через підвищення кваліфікації шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей на курсах Технології дистанційної освіти у Інституті післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання Харківського національного університету імені В. Н. (<https://dist.karazin.ua/>). Зокрема хотілося б виділити ОП «Українська мова – професійне спрямування», «Конструювання дистанційних курсів для системи змішаного навчання у закладах освіти» та «Інновації в системі дистанційного (змішаного) навчання», які впроваджені для підвищення кваліфікації НПП. Школа педагогічної майстерності університету допомагає співробітникам які починають педагогічну діяльність у вищій школі, підвищити психолого-педагогічну майстерність викладача (<https://cutt.ly/Tmy8yhс>). Щодо стажування за кордоном, його проходили такі НПП випускової кафедри: проф. Шамраєва В. М. (2020 р., Хелм, Польща), проф. Сироїд Т.Л. (2019 р., Люблін, Польща), проф. Гавриленко О.А. (2019 р., Люблін, Польща), доц. Тітов Є.Б. (2019, Варна, Болгарія), доц. Фоміна Л.О. (2017 р., Люблін, Польща), що також було підтверджено додатковими документами від ЗВО та на зустрічах з фокус-групами. Результати професійного розвитку НПП використовуються в ході реалізації ОП «Міжнародне право».

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО має власну систему матеріального заохочення НПП, яка регулюється Положенням про оцінювання педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/wmy8dSI>); Порядком визначення рейтингів науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/1my8g14>); Порядком преміювання науково-педагогічних і наукових працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/vmy8mVQ>), Положенням про визначення рейтингу кафедр Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/jmy8Wme>). Заохочення викладачів здійснюється шляхом преміювання за публікацію наукових статей у фахових виданнях, написання наукових статей до видань, які індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Це також було підтверджено безпосередньо гарантом, яка неодноразово отримувала заохочення, під час зустрічі з фокус-групою з представниками допоміжних структурних підрозділів. У відповідь на Запит ЕГ ЗВО надав підтверджуючі документи щодо рейтингу кафедри, рейтингу НПП, які забезпечують ОП, а також документи, які регламентують преміювання працівників, та підтвердження того, що матеріальні заохочення здійснюються на постійній основі (п.15, 16, 17 у відповідь на Запит ЕГ, а також п. 4 та п.13 у відповідь на додатковий запит). Згідно з Правилами внутрішнього розпорядку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна також застосовуються інші форми стимулювання розвитку викладацької майстерності (<https://cutt.ly/bmy8PVj>). За зразкове виконання своїх обов'язків, тривалу і бездоганну роботу, новаторство в праці й за інші досягнення в роботі до працівників університету можуть застосовуватись такі заохочення: оголошення подяки; преміювання; нагородження цінним подарунком; нагородження грамотами (п.7.1). За досягнення високих результатів в освітньому процесі НПП представляються до нагородження державними преміями, знаками, грамотами; присвоєння почесних звань (п.7.3).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильних сторін та позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує розширити співпрацю з роботодавцями, особливо, регіональними, більше залучати роботодавців до освітнього процесу, спільного виконання науково-дослідних робіт з здобувачами, інших спільних проєктів; посилити залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, а також представників роботодавців до проведення гостьових лекцій, майстер-класів тощо.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП має достатній рівень відповідності усім підкритеріям Критерію 6. Враховуючи несистематичність залучення роботодавців, експертів до організації та реалізації освітнього процесу, даний критерій оцінки ОП не можна вважати зразковим. Професійна та академічна кваліфікація НПП відповідає цілям ОП та дозволяє досягти цілей програми та ПРН, конкурсний добір НПП є прозорим. ЕГ вважає, що виявлені недоліки не є суттєвими та не впливають на якість ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Кількість навчальних приміщень факультету, які використовуються для забезпечення освітньо-професійної програми, складає 16 аудиторій, включаючи 5 аудиторій з мультимедійним обладнанням та 2 комп'ютерні класи. ОНП забезпечена підручниками, посібниками, іншою навчальною літературою та фаховими періодичними виданнями через ЦНБ ХНУ площа якої: 10 164 кв.м. Фонд бібліотеки складає 3 448 413 примірників у тому числі наукової літератури – 1 907 259 навчальної – 1 157 000. Для читачів працюють 15 спеціалізованих залів (803

посадкових місць, площа – 1 890,5 кв.м). (<https://cutt.ly/9my8Nbj>) Під час акредитації ЕГ встановила, що матеріальний комплекс ЗВО, навчально-наукові ресурси Університету відповідають цілям ОП та повністю забезпечують їх досягнення. Електронні ресурси, доступ до яких забезпечується ЦНБ, є достатнім та дозволяє здобувачам отримувати якісні знання. Особливу увагу варто звернути на архів рідкісних видань. Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності Управління якості освіти надає на постійній основі безкоштовні психологічні консультації для здобувачів. На базі Центру розвитку, заохочення та підтримки персоналу служби управління персоналом функціонує кабінет психолога для викладачів. Укладено договір про співпрацю з КНП “Міська студентська лікарня” Харківської міської ради, послугами якої також можуть користуватися здобувачі, що було підтверджено на зустрічі з гарантом під час ознайомлення з матеріальною базою (<https://studhosp.city.kharkov.ua/>) Університет має стадіон, спортзал та футзал, інформацію про які можна знайти на сайті <http://sport.univer.kharkov.ua/> Функціонує університетська їдальня. На території Університету розташовано Музей історії Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/hmy4tfM>) В ЗВО функціонує астрономічна обсерваторія, Ботанічний сад, Музей Природи, Музей археології. Уся інформація підтверджена на сайті Університету, а також під час зустрічі з гарантом з приводу ознайомлення з матеріальною базою ЗВО та частково у відео-презентаціях, наданих гарантом програми. У студентів та працівників є можливість приїжджати до університету на велосипеді, є обладнані спеціальні велопарковки, якими можна скористатися.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЦНБ володіє правом користуванням БД Scopus, Web of Science, SciVal, Oxford University Press, JSTOR тощо. З 2019 р. здобувачі мають доступ до колекції академічних журналів із різних галузей знань – публікацій видавництва Oxford University Press. З 2009 р. бібліотека ХНУ є учасником проєкту eLibUkr: Електронна бібліотека України (<http://dspac.univer.kharkov.ua/>). Функціонує «eScriptorium» – університетський електронний архів рідкісних видань і рукописів для науки та освіти із фондів ЦНБ (<http://escriptorium.univer.kharkov.ua/>). Щодо надання безоплатної можливості для публікації результатів дослідження на запит ЕГ ЗВО відповів, що аспіранти мають можливість публікувати свої дослідження на безоплатній основі в збірках щорічних міжнародних конференцій, наприклад, Міжнародній конференції молодих вчених та студентів «Від громадянського суспільства – до правової держави» (<https://cutt.ly/Zmy4hEK>) та в інших ЗВО. Особливу увагу варто звернути на безперешкодний безоплатний доступ до електронних ресурсів ЦНБ незалежно від місця перебування.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я студентів забезпечується дотриманням вимог чинних інструкцій з техніки безпеки, Правил внутрішнього розпорядку ХНУ імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/Pmy4vJZ>) та Положення про поселення, проживання та правила внутрішнього розпорядку в гуртожитках студмістечка ХНУ імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/1my4nOA>), Положення про особливості користування гуртожитками ХНУ імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/amy4Wys>), Наказ Про організацію протиепідемічних заходів у гуртожитках на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) (<https://cutt.ly/jmy4RWp>), які повною мірою відповідають нормативним документам. Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності Управління якості освіти надає на постійній основі безкоштовні психологічні консультації для здобувачів. Укладено договір про співпрацю з КНП “Міська студентська лікарня” Харківської міської ради, послугами якої також можуть користуватися здобувачі, що було підтверджено на зустрічі з гарантом під час ознайомлення з матеріальною базою <https://studhosp.city.kharkov.ua/>. Університет має стадіон, спортзал та футзал, забезпечує функціонування спортивних секцій з ігрових, силових та інтелектуальних видів спорту - баскетбол, волейбол, пауерліфтинг, шахи/шашки тощо, інформацію про які можна знайти на сайті <http://sport.univer.kharkov.ua/>. Функціонує університетська їдальня. Заклад дотримується заходів протипожежної безпеки, а також обмежувальних карантинних заходів, що було підтверджено презентаціями, фото та на зустрічі з гарантом з приводу ознайомлення з матеріальною базою. В Університеті функціонує програма “Здоров'я студентів” (<https://cutt.ly/umy4At5>). На сайті ЗВО у вільному доступі розміщені інформаційні бюлетні з приводу протидії терористичній діяльності (<https://cutt.ly/6my4DB8>), пожежної безпеки та техніки безпеки (<https://cutt.ly/Vmy4GzW>), протидії корупції (<https://cutt.ly/omy4JgU>). За підсумками кожного семестру проводиться студентський моніторинг якості освітнього процесу (включаючи питання щодо потреб та інтересів студентів), за результатами якого приймаються відповідні заходи для усунення виявлених недоліків та врахування потреб та інтересів студентів, що було підтверджено відповіддю на Запит ЕГ п. 2 та під час зустрічі з представниками студентського самоврядування. Для виявлення потреб в університеті обладнані скриньки довіри, про що зазначається у відомостях про СО та підтверджено на зустрічі з гарантом та студентським самоврядуванням. Останнім часом за бажанням студентів був змінений розклад занять, збільшена тривалість перерви між академічними парами, обладнано поверх факультету точками Wi-Fi доступу, удосконалено режим роботи студентського кафе, обладнаний спортивний зал.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Комунікації зі здобувачами ОНП здійснюються на постійній основі шляхом: щоденних контактів з викладачами на навчальних заняттях; щотижневих навчальних консультацій викладачів згідно з розкладом консультацій; щотижневих консультацій керівників кваліфікаційних робіт згідно з розкладом консультацій; спілкування електронною поштою та за допомогою соціальних мереж; особистих зустрічей з викладачами на випусковій кафедрі. В цілому такі комунікації зі здобувачами ОНП за своїм обсягом і періодичністю є достатніми та ефективними. Документами, що унормовують механізми освітньої, організаційної, інформаційної консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти є Положення про організацію освітнього процесу, Положення про організацію позанавчальної роботи зі студентами Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/Ymy4BVC>; <https://cutt.ly/yму41Gs>) Під час зустрічей з фокус-групами встановлено, що в Університеті діє зручна та ефективна система інформування здобувачів з освітніх та позанавчальних питань, зокрема, сторінка у фейсбук (<https://cutt.ly/gmy1EWe>) та telegram-канал (<https://cutt.ly/Smy1Tio>). На зустрічі зі студентським самоврядуванням було встановлено, що здобувачі загалом задоволені зворотнім зв'язком та доступністю інформації. Здобувачів з особливими освітніми потребами на ОП немає. ЗВО надає здобувачам підтримку у відповідних сферах: консультування з приводу працевлаштування - Навчальний центр практичної підготовки і працевлаштування Управління якості освіти - <https://cutt.ly/Lmy7wDN>; психологічна підтримка - психолог - <https://cutt.ly/smy7eMI>. Під час дистанційного навчання проблем з підтримкою здобувачів не виникало, хоча ЕГ хотіла б звернути увагу, що опитування здобувачів щодо якості освітніх послуг, їхніх потреб та інтересів проводилося в паперовій формі, що ускладнює зв'язок між ЗВО та здобувачем, особливо у період дистанційного навчання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час акредитації з'ясовано, що ЗВО створює умови для реалізації права на освіту особами з особливими потребами та іншими маломобільними групами населення шляхом облаштування засобами безперешкодного доступу до навчальних корпусів (пандусів на вході до навчальних корпусів), спеціалізованих ліфтів та санвузлів у навчальних корпусах, спеціалізованих кімнат адаптації, створення інформаційно-логістичної системи, яка візуалізує університетську територію з позначками важливих для осіб з особливими потребами місць (аудиторії, ліфти, пандуси, спеціалізовані санвузли) (<https://cutt.ly/5my7uAy>). З метою надання студентам з дітьми, сиротам, тимчасово потребуючим особливих умов навчання (оформлення індивідуальних планів за сімейними обставинами, за станом здоров'я) в університеті введено в дію рішення Вченої ради Про затвердження Програми розвитку інклюзивної освіти. В університеті діють Положення про організацію інклюзивного навчання у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/Dmy7i7q>). На сайті Університету можна ознайомитися з усіма умовами для навчання осіб з особливими потребами (<https://cutt.ly/rmy7pBE>), також це зазначено у відомостях про СО та підтверджено на зустрічі з гарантом з приводу матеріальної бази ЗВО. Здобувачів, які навчаються за ОНП і мають особливі потреби, на даний час немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедура розгляду конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією), регламентована такими документами: Про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/Zmy7sN1>), Антикорупційною програмою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://cutt.ly/3my7gkg>), які поширюються на всіх працівників університету, у тому числі на НПП. При вирішенні конфліктної ситуації, в залежності від осередків її утворення, розпорядженням ректора (проректора) створюється комісія до складу якої входять: представники студентської ради, профспілкової організації студентів, адміністрації, юрисконсульт та за необхідністю інші. Крім того, в університеті створено відповідні структури щодо надання консультативної та психологічної допомоги (Психологічна підтримка Консультації для здобувачів <https://cutt.ly/Zmy7k5e>, Консультації для працівників - <https://cutt.ly/omy7zFB>). Крім цього, у ЗВО проводяться роз'яснювальні заходи щодо питань врегулювання конфліктних ситуацій, протидії різним формам корупції. Для виявлення потреб в університеті обладнані скриньки довіри про що зазначається у відомостях про СО та підтверджено на зустрічі з гарантом. Також на сайті юридичного факультету ЗВО функціонує електронна "скринька довіри" (<http://law.karazin.ua/studentu/Скринька+довіри>). Здобувачі ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій, що було встановлено під час зустрічі з представниками студентського самоврядування. Студентське самоврядування займає досить активну позицію у питанні вирішення конфліктних ситуацій. Під час зустрічі з ЕГ розповіли про ситуації, які виникали на інших ОНП і як вони ними вирішувалися. Конфліктних ситуацій за час функціонування ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами ОНП є електронний архів рідкісних видань та безперешкодний безоплатний доступ до електронних ресурсів ЦНБ незалежно від місця перебування, а також активна позиція студентського самоврядування, в тому числі й у питанні вирішення конфліктних ситуацій. Позитивними практиками, які варто взяти до уваги є співпраця з КНП “Міська студентська лікарня” Харківської міської ради, послугами якої можуть користуватися здобувачі, обладнані спеціальні велопарковки, програма “Здоров’я студентів”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ відзначає, що попри позитивні враження від матеріально-технічного забезпечення, не можна не зауважити, що під час проведення акредитації часто фокус-групи заходили з одного гаджета і час від часу переривався інтернет-зв'язок, що свідчить про погану швидкість зв'язку. ЕГ рекомендує проводити опитування здобувачів щодо якості освітніх послуг, їхніх потреб та інтересів не в паперовій, а в електронній формі.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЗВО має зразкову бібліотеку, доступ до бібліотечних фондів. Поряд із цим, згальне матеріально-технічне забезпечення ЗВО є достатнім і відповідає Критерію 7. Виявлені недоліки суттєво не впливають на забезпечення комфортних умов для навчання здобувачів, проте вважаються ЕГ такими, які можна і варто виправити.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури щодо розроблення, моніторингу та оновлення освітніх програм є чітко визначеними та прописаними у внутрішньо управлінських документах ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/xwrg>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<http://surl.li/xwri>), Положення про проектні групи освітньої діяльності, робочі групи освітніх програм, гарантів освітніх програм і групи забезпечення спеціальностей (<http://surl.li/xwrd>). У ЗВО проводяться періодичні анкетування/опитування здобувачів-аспірантів (<https://cutt.ly/emecTJC>), здійснюється залучення здобувачів-аспірантів до засідань кафедри, де здобувачі мають можливість надати свої пропозиції / побажання / зауваження щодо ОНП, кафедрами здійснюється систематичний перегляд та оновлення програм навчальних дисциплін, робочих програм навчальних дисциплін та си́лабусів освітніх компонентів ОНП “Міжнародне право”, ЗВО проводиться щорічний внутрішній аудит. Крім того, у 2017 році ЗВО було розпочато роботу з розроблення власного (локального) тимчасового стандарту вищої освіти доктора філософії за ОНП «Міжнародне право», який було затверджено у 2020 р. - <http://surl.li/xwqx>. Таким чином, за результатами здійснених моніторингів, розроблену у 2017 р. ОНП “Міжнародне право” було оновлено у 2019 році та у 2020 році: - у ОНП редакції 2019 і 2020 р. визначено 32 ПРН та матриці відповідності, у ОНП 2017 р. ці складові ОНП не були визначеними та сформульованими; - змінено перелік обов'язкових ОК, - ОНП 2017 і 2019 р. до їх переліку входив ОК “Науковий менеджмент”, у редакції 2020 р. цей ОК відсутній; - здійснено перерозподіл кредитів ЕКТС для окремих ОК, - у ОНП 2017 р. і 2019 р. “Сучасна міжнародно-правова доктрина (за профілем)” - по 4 кредити, у 2020 р. - 6 кредитів; у ОНП 2017 р. “Джерелознавство історії міжнародного права” та “Загальне міжнародне право: актуальні теоретичні проблеми” (обидва ОК є вибірковими) - по 4 кредити, у 2019 р. і 2020 р. - по 3 кредити; у ОНП 2017 р. “Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки людини” - 3 кредити, за ОНП 2019 р. і 2020 р. - по 4 кредити; - змінено семестри вивчення окремих ОК, - у 2017 р. вивчення дисципліни “Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень” передбачалось у 3 семестрі, у ОНП редакції 2019 р. і 2020 р. - у 1 семестрі; у 2017 р. “Міжнародне кримінально-процесуальне право” передбачалось у 3 семестрі, за ОНП 2019 р. і 2020 р. - у 4 семестрі; за ОНП 2017 р. “Актуальні проблеми європейського права” - у 4 семестрі, за ОНП 2019 р. і 2020 р. - у 3 семестрі; - змінено назву та обсяг кредитів ЕКТС практичної підготовки здобувачів, - у ОНП 2017 р. “Асистентська практика” становила 3 кредити, за ОНП 2019 р. “Аспірантська практика” становила 4 кредити, за ОНП 2020 р. - 5 кредитів. Враховуючи зазначене, ЕГ дійшли спільного висновку, що ЗВО загалом дотримується власних правил та політик оновлення ОНП, вимог і загальних практик щодо моніторингу та внесення змін до ОНП та її ОК.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як

партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Підтвердженням залучення здобувачів-аспірантів та ради молодих вчених до процедури моніторингу та оновлення ОНП є проведення періодичних опитувань/анкетувань здобувачів (<https://cutt.ly/emecTJC>, додаток до п.2 від 22.06.2021), їх залучення до обговорення на засіданнях кафедр (додаток до п.1 від 22.06.2021). Зокрема, здобувачкою Варнавською К. було запропоновано збільшити обсяг кредитів ЕКТС з 4 до 6 для ОК “Сучасна правова доктрина (за профілем)”, здобувачкою Колесніковою Н. - збільшити з 4 до 6 кредити ЕКТС для ОК “Аспірантська практика”. Крім того, здобувачі мають можливість звернутись зі своїми пропозиціями та рекомендаціями щодо освітнього процесу за ОНП “Міжнародне право” до наукового керівника, представників кафедри і відділу аспірантури та докторантури, - так, за ініціативою здобувачів, з переліку ОК було виключено навчальну дисципліну “Науковий менеджмент” (Зустріч 3). Під час особистого спілкування ЕГ зі здобувачами та представниками студентського самоврядування (Зустріч 3, Зустріч 4), обидві фокус-групи зазначили про свою участь у опитуваннях/анкетуваннях, підтвердили залученість до процедур моніторингу та обговорення ОНП на засіданнях кафедри. Здобувачі вказали й на можливість усного висловлювання своїх пропозицій щодо ОНП та внесення змін до неї викладачам/представникам кафедри та/або адміністрації ЗВО та/або науковому керівнику. ЕГ дійшла висновку, що здобувачі поінформовані щодо процедури обговорення ОНП, механізму внесення зауважень та пропозицій до неї, беруть участь у них.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЗВО залучає роботодавців до процедури моніторингу та оновлення ОНП “Міжнародне право”. Так, представники роботодавців, окрім рецензування ОНП, беруть участь у опитуваннях/анкетуваннях та обговореннях щодо змісту освітньої складової ОНП “Міжнародне право” (<https://cutt.ly/emecTJC>). Під час особистої зустрічі ЕГ з представниками роботодавців (Зустріч 6) останні підтвердили свою участь у обговореннях ОНП, зазначили про своє періодичне залучення у освітній процес за ОНП, як запрошених лекторів, підтвердили інформацію щодо проведення спільних з ЗВО наукових заходів, створення спільного науково-методичного забезпечення. Так, роботодавці подавали пропозиції: щодо змістовного наповнення ОНП, зокрема щодо вибіркових дисциплін, щодо публікацій праць НПП у міжнародних наукометричних базах/виданнях, щодо необхідності викладання загального міжнародного права, з виділенням окремих сучасних тенденцій та сфер регулювання, щодо включення до ОНП дисциплін, які вивчатимуть питання інтернаціоналізації конституційного права та конституціоналізації міжнародного права, Під час особистої зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами (Зустріч 6) представником останніх було висловлено пропозицію щодо введення ОК “дипломатичне право” та/або “дипломатичний етикет” та/або “консульське право” та викладання цих навчальних дисциплін англійською мовою. Водночас, під час зустрічі з НПП (Зустріч 7) представником кафедри філософії було висловлено пропозицію щодо введення до ОНП “Міжнародне право” ОК “Європейські студії”. Враховуючи зазначене, ЕГ переконалаась у залученні роботодавців до моніторингу та процесу перегляду ОНП “Міжнародне право”.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ОНП “Міжнародне право” було створено за затверджено у 2017 році. На період проведення акредитаційної експертизи навчання за ОНП “Міжнародне право” завершили 3 (три) особи (достроково). На даному етапі двоє з них здійснюють підготовку до публічного захисту своїх кваліфікаційних робіт (дисертаційних досліджень). Однак у ЗВО наявна практика моніторингу працевлаштування випускників (<http://career.karazin.ua/>), проведення опитувань випускників (<https://cutt.ly/JmenWA5>, <https://cutt.ly/emecTJC>). Крім того, під час особистого спілкування ЕГ з НПП (Зустріч 7), було зазначено про підтримку зв'язку та відслідковування наукових та кар'єрних досягнень випускника ОНП, науковим керівником якого була гарант.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЗВО розроблено та введено в дію Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<http://surl.li/xwri>). Крім того, окремі процедури щодо самооцінювання, моніторингу, виявлення недоліків ОП та реагування на них визначено у Політиці Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2021–2025 роки (<https://cutt.ly/PmemGZk>), Порядку проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів (<https://cutt.ly/omemPxp>), Порядку проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю та здійснення коригувальних і запобіжних дій (<https://cutt.ly/DmemXwU>), Настанові з якості Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/smemeV2L>). Визначені у зазначених документах процедури є чіткими та послідовними, передбачено механізм здійснення моніторингу ОНП (п. 2 Положення <http://surl.li/xwri>), що забезпечуватиме вчасне реагування на виявлені недоліки. Крім того, у своїй діяльності ЗВО керується наказами, листами та рекомендаціями Міністерства освіти та науки України, Національного агентства. У ЗВО наявна практика моніторингу ОП, у т.ч. з метою виявлення її недоліків. Так, інформація щодо якості ОНП та її компонентів, рівня задоволеності ОНП

учасників освітнього процесу, а також пропозиції щодо ОНП отримуються ЗВО внаслідок анкетувань/опитувань, усного спілкування зі здобувачами, НПП, іншими стейкхолдерами. За період існування ОНП “Міжнародне право” недоліків у ній не було виявлено.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП “Міжнародне право” є первинною, а отже відсутні зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, що враховувались при перегляді ОНП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Ознайомившись з матеріалами самоаналізу та нормативними документами ЗВО щодо адміністративної та освітньої діяльності, а також поспілкувавшись з представниками ЗВО, НПП та здобувачами вищої освіти за спеціальністю 293 “Міжнародне право” рівня вищої освіти доктор філософії за ОНП “Міжнародне право” експертна група дійшла висновку, що станом на момент проведення акредитаційної експертизи у академічній спільноті ЗВО панує сформована культура якості. Так, учасники освітнього процесу залучаються до формування культури якості шляхом участі у опитуваннях/анкетуваннях щодо якості освітніх програм (<https://cutt.ly/emecTJC>), у кафедральних обговореннях ОНП; дотримання академічної доброчесності; участі у наукових заходах на національному та міжнародному рівнях. Водночас, у ЗВО функціонує Управління якості освіти, а також здійснюється щорічний внутрішній аудит, результати якого розміщуються у відкритому доступі на офіційному веб-сайті ЗВО. Аналіз результатів опитувань та аудиту є підставою для внесення змін до ОП/ОНП, розроблення та удосконалення вже існуючих політик у ЗВО, у т.ч. щодо якості освітнього процесу. Важливим, в контексті формування культури якості, є те, що ЗВО позитивно реагує на рекомендації Національного агентства, враховує практики та висновки акредитаційних експертиз за іншими ОП/ОНП, що реалізуються у ЗВО. Таким чином, вбачається, що ЗВО демонструє зацікавленість у високій якості освітніх послуг, що ним надаються.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

не виявлено

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Враховуючи значну завантаженість Управління якості освіти (структурного підрозділу ЗВО, уповноваженого здійснювати моніторинг у сфері якості освітніх послуг) у зв'язку з наявністю та реалізацією у ЗВО більш ніж 200 освітніх програм (у т.ч. освітньо-професійний та освітньо-наукових), ЕГ рекомендує ЗВО “централізувати” збір інформації щодо якості освіти та рівня задоволеності нею учасниками освітнього процесу безпосередньо на третьому (освітньо-науковому) рівні, наприклад шляхом створення спеціалізованого структурного підрозділу / призначення уповноваженої особи. Так, вбачається за доцільне здійснення перевірки ОНП, навчальних планів, програм навчальних дисциплін, робочих програм навчальних дисциплін та силабусів, а також здійснення їх уніфікації (щодо шифрів спеціальності, термінів, назв ОК, ПРН та матриць відповідності), проведення періодичного (наприклад після закінчення кожної заліково-екзаменаційної сесії) збору інформації щодо задоволеності здобувачами якістю освітніх послуг, організації навчання та контрольних заходів, змістовної наповненості ОНП тощо. Зібрана інформація дозволить виявити можливі приховані недоліки, використовувати цю інформацію під час перегляду та оновлення ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Дослідивши та проаналізувавши ОНП “Міжнародне право”, ЕГ дійшла спільного висновку, що загалом ЗВО послідовно дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, залучаючи стейкхолдерів до усіх зазначених процедур, здійснює моніторинг кар’єрного розвитку випускників. У академічній спільноті ЗВО панує культура якості. ЕГ вважає, що ОНП загалом відповідає Критерію 8 та заслуговує оцінки В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, а також правила поведінки у ЗВО визначено, зокрема у наступних документах: Статут (<https://cutt.ly/OmwkDkN>), Правила внутрішнього розпорядку (<http://surl.li/xwrg>), Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/xwrg>), Пам’ятка для студентів (<https://cutt.ly/ImwkyuH>), Положення про порядок підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі (<https://cutt.ly/1mwlaMr>), Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу права на академічну мобільність (<https://cutt.ly/XmwkmBM>), Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<https://cutt.ly/4mwzu2F>), Порядок визнання ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних вищих навчальних закладах (<https://cutt.ly/cmeTYbK>). Визначені у зазначених документах правила та процедури є чіткими та зрозумілими. Учасники освітнього процесу проінформовані про вільну можливість ознайомитись з політикою університету, механізмами адміністрування та гарантіями учасників процесу, своїми правами та обов’язками, іншою необхідною інформацією (Зустріч 3, Зустріч 4, Зустріч 7). За результатом акредитаційної експертизи ЕГ дійшла висновку, що ЗВО дотримується визначених правил, процедур та політик.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Освітньо-наукова програма “Міжнародне право” розміщена на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/8mwzh6Y>) та є у відкритому доступі для ознайомлення. У відкритому доступі розміщено також ОНП 2017 р., 2019 р. та рецензії до них (<http://surl.li/xwqm>). Інформацію щодо проектів ОП/ОНП для їх обговорення розміщено у відкритому доступі на офіційному веб-сайті ЗВО (<http://surl.li/xwrm>). На час затвердження ОНП “Міжнародне право” редакції 2017 року проект не було оприлюднено, у зв’язку з відсутністю таких вимог, інформація щодо опублікування проекту ОНП “Міжнародне право” редакції 2020 р. відсутня. Водночас, варто зазначити, що на офіційному веб-сайті ЗВО було розміщено проект ОНП “Міжнародне право” 2021 р. (на момент здійснення акредитаційної експертизи обговорення проекту було завершено) (<https://cutt.ly/mmwxgFs>). Під час особистого спілкування ЕГ з гарантом, остання підтвердила факт підготовки та обговорення ОНП “Міжнародне право” редакції 2021 р. На офіційному веб-сайті ЗВО розміщено контактну інформацію для пропозицій та зауважень стосовно освітньо-наукових програм, що реалізуються у ЗВО, - “...пропозиції, коментарі, зауваження можна надсилати на електронну адресу: law@karazin.ua...”.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНП “Міжнародне право” та навчальні плани до них розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/Cmwcxed>). Оприлюднена на офіційних веб-сайтах інформація щодо ОНП, її цілей, освітніх компонентів та програмних результатів навчання є актуальною, достовірною та достатньою. Учасники освітнього процесу проінформовані про можливість ознайомитись зі змістом ОНП, робочими програмами та інформацією щодо освітніх компонентів на веб-сайті ЗВО. Зауважень або скарг щодо несвоєчасності оприлюднення необхідної інформації не надходило (Зустріч 3, Зустріч 4, Зустріч 7).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

не виявлено

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує оптимізувати веб-сайт ЗВО, зокрема шляхом створення на його офіційному веб-сайті та/або юридичного факультету вкладки, де розміщуватиметься актуальна інформація щодо навчання саме за ОНП «Міжнародне право»: ОНП та НМКД до неї, навчально-методичне забезпечення та рекомендації щодо кожного окремого ОК, політику, проекти та заходи щодо сприяння академічній доброчесності, інформація щодо діяльності кафедри, Ради молодих вчених та здобувачів-аспірантів, інформацію щодо залучення здобувачів та НПП до Програми сприяння академічній доброчесності, а також анонси запланованих наукових заходів, програм академічної мобільності та актуальних новин саме для здобувачів вищої освіти за цією ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Дослідивши та проаналізувавши ОНП «Міжнародне право», ЕГ дійшла спільного висновку, що правила та процедури, які регулюють правовий статус усіх учасників освітнього процесу ЗВО є чіткими та зрозумілими, доступними, а їх застосування є послідовним; ЗВО вчасно та у повній мірі на своєму офіційному веб-сайті оприлюднює необхідні документи та/або їх проекти, надає можливість стейкхолдерам висловити свої пропозиції та зауваження шляхом електронних звернень; уся інформація, розміщена на веб-сайті ЗВО, зокрема щодо ОНП (її компонентів та навчальних планів до неї), є актуальною та достовірною. ЕГ вважає, що ОНП загалом відповідає Критерію 9 та заслуговує оцінки В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Під час зустрічей зі здобувачами та науково-педагогічними працівниками, які в тому числі є науковими керівниками, було отримано підтвердження щодо обізнаності здобувачів щодо процедури і обґрунтованості вибору ними вибіркового ОК, процедури вибору наукового керівника, напряму наукового дослідження та обговорення і затвердження тем їх дисертаційних досліджень, а також підходу організації аспірантської практики. ЕГ встановила, що ОНП відповідає Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) затвердженого Постановою КМУ від 23.03.2016р. №261, що дозволяє забезпечити повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності, набуття здобувачами компетентностей відповідно до ОНП. ОНП дозволяє оволодіти загальнонауковими (філософськими) компетентностями, (ОК 1 «Філософські засади та методологія наукових досліджень філософія»; обсяг цієї освітньої складової становить 5 кредитів ЄКТС); бути універсальних навичок дослідника, зокрема під час вивчення ОК 3 «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів дослідження», обсягом 4 кредити; здобути мовні компетентності, достатні у мінімальному рівні для розвитку наукового письма, представлення та обговорення своїх наукових результатів іноземною мовою (ОК 2 «Іноземна мова для аспірантів» - 10 кредитів) та отримати глибинні знання зі спеціальності - «Сучасна міжнародно-правова доктрина», обсягом 6 кредитів з циклу нормативної підготовки та три дисципліни з дисциплін за вибором, обсягом в 10 кредитів. Викладацькій діяльності сприяє курс асистентської практики (5 кредити - 150 годин), що загалом дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Поряд із цим, ЕГ рекомендує ЗВО збільшити обсяг педагогічної практики, обсяг безпосереднього викладання, співвикладання здобувачами. Обсяг вибіркового дисциплін хоча і є мінімальним, тим не менше, вибірково компоненти (обсяг 10 кредитів (25%) дозволяють здобувачу здійснити формування індивідуальної траєкторії навчання з урахуванням напряму наукового дослідження. В цілому зміст ОНП, наявна взаємодія аспірантів з науковими керівниками, доступність до ресурсів бібліотеки ЗВО, у т.ч. до наукометричних баз, зокрема SCOPUS, SciVal, ScienceDirect, WEB OF SCIENCE, EBSCO, Springer, Royal Society of Chemistry, Oxford University Press, Cambridge University Press, CulOnline, розвинена система стажування (в тому числі за кордоном) сприяє забезпеченню дослідницької діяльності аспірантів. Що знайшло підтвердження під час зустрічі зі здобувачами та у результаті їх анкетування (presentatsia-2021.pdf (univer.kharkov.ua)).

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

наукова діяльність здобувачів ОНП «Міжнародне право» відповідає напрямам досліджень їх наукових керівників, про що свідчать надані ЕГ дані співставлення тем наукових керівників з темами досліджень їх здобувачів. На офіційному сайті юридичного факультету розміщено перелік наукових праць співробітників кафедри, з якими можуть ознайомитися здобувачі (http://law.karazin.ua/resources/doks/publ_kmer.pdf). На офіційному сайті також

розміщено таблицю співвідношення тем наукових керівників до тем аспірантів (повний перелік) (http://law.karazin.ua/resources/doks/sootn_tem_aspir.pdf) і перелік публікацій наукових співробітників кафедри, що відповідають напряму досліджень здобувачів (http://law.karazin.ua/resources/doks/sootn_rukov_i_asp.p). Під час зустрічей з фокус групами, знайомством із матеріалами, наданими ЕГ на запит, (a7fbc333-3f1b-4402-8e42-a67741276267) було відзначено, що обрання тем наукових досліджень здобувачів відбувається у контексті сфери міжнародного права: «Внутрішня система правосуддя міжнародних міжурядових організацій» Фомін П.В.; «Правові основи поліцейського співробітництва держав – членів ЄС» Хаврат М.С.; «Міжнародно-правовий захист осіб похилого віку» Предебайло А.І. тощо. Відповідно до наданої ЕГ таблиці відповідності тематики дисертаційних досліджень напрямом наукових інтересів наукових керівників було встановлено відповідність: 1) напряму наукового керівника Сироїд Т.Л. та досліджень здобувачів Фомін П.В. «Внутрішня система правосуддя міжнародних міжурядових організацій»; Предебайло А.І. «Міжнародно - правовий захист осіб похилого віку»; Шевченко А.Л. «Статус персоналу Міжнародного кримінального суду»; Варнавська К.А. «Міжнародно - правове регулювання статусу правозахисників»; 2) напряму наукового керівника Шамраєва В.М. та дослідження здобувача Пурызданхах М. «Міжнародно-правова регламентація права на здоров'я жінок»; 3) напряму наукового керівника Тітов Є.Б. та досліджень здобувачів Оніщенко В.В. «Міжнародний захист прав людини у бізнес-сфері»; Колесникова Н.М. «Міжнародно-правовий статус Європейського управління з питань боротьби з шахрайством»; 4) напряму наукового керівника Фоміна Л.О. та досліджень здобувачів Воводін І.С. «Міжнародний організаційно-правовий механізм захисту прав людини в екологічній сфері». Поряд із цим, в таблиці відповідності, в колонці публікації наукових керівників (наприклад, Тітов Є., Шамраєва В.М.) міститься інформація про публікації, авторами яких є інші викладачі (що візуально примножує науковий здобуток викладача, але не підтверджує саме відповідність його індивідуальних наукових інтересів тематиці дисертаційних досліджень його аспірантів).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Згідно з відомостями про СО апробація наукових досліджень аспірантів відбувається на науково-практичній конференції «Від громадянського суспільства – до правової держави», котра щорічно проводиться юридичним факультетом ХНУ імені В.Н. Каразіна (<https://cutt.ly/3my79QH>). Крім того, аспіранти мають змогу опублікувати свої статті у «Віснику Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Право»» (<https://periodicals.karazin.ua/law>). Під час зустрічі з гарантом з'ясовано, що аспіранти мають можливість публікувати свої дослідження на безоплатній основі в збірках щорічних міжнародних конференцій, наприклад, Міжнародній конференції молодих вчених та студентів «Від громадянського суспільства – до правової держави», що також підтверджено відповіддю ЗВО на запит ЕГ, п. 19. Кафедрою проводяться Науково-методичні семінари безпосередню участь в яких приймають аспіранти кафедри (<https://cutt.ly/omy74kY>). Кількість навчальних приміщень факультету, які використовуються для забезпечення освітньо-професійної програми, складає 16 аудиторій, включаючи 5 аудиторій з мультимедійним обладнанням та 2 комп'ютерні класи. ОНП забезпечена підручниками, посібниками, іншою навчальною літературою та фаховими періодичними виданнями через ЦНБ ХНУ площа якої: 10 164 кв.м. Фонд бібліотеки складає 3 448 413 примірників у тому числі наукової літератури – 1 907 259 навчальної – 1 157 000. Для читачів працюють 15 спеціалізованих залів (803 посадкових місць, площа – 1 890,5 кв.м). (<https://cutt.ly/wmy76BM>). ЦНБ володіє правом користуванням БД Scopus, Web of Science, SciVal, Oxford University Press, JSTOR, Oxford University Press тощо. З 2009 р. бібліотека ХНУ є учасником проекту eLibUkr: Електронна бібліотека України (<http://dspace.univer.kharkov.ua/>). Функціонує «eScriptorium» – університетський електронний архів рідкісних видань і рукописів для науки та освіти із фондів ЦНБ (<http://escriptorium.univer.kharkov.ua/>). Електронні ресурси, доступ до яких забезпечується ЦНБ, є достатнім та дозволяє здобувачам отримувати якісні знання. Особливу увагу варто звернути на архів рідкісних видань та безперешкодний безоплатний доступ до електронних ресурсів з будь-якої точки. Поточна атестація здобувачів проводиться на засіданнях кафедр один раз на рік (перед початком навчального семестру) у вигляді доповіді про фактично досягнуті результати в рамках індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану здобувача. Під час відкритого обговорення фактичних результатів підготовки здобувача робиться висновок про ступінь виконання ним запланованих на поточний семестр показників та формулюється рекомендація. ЕГ були представлені документи співпраці із зарубіжними закладами вищої освіти, які є партнерами ЗВО та з якими існують договори про співпрацю. Посилання на договори про співпрацю, що враховують особливості спеціальності 293 "Міжнародне право" розміщені на офіційному сайті юридичного факультету (<https://cutt.ly/5my5gx1>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Університет забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю через: - участь аспірантів у роботі міжнародних науково-практичних конференцій та круглих столів, що проводяться в університеті; - участь аспірантів у програмах академічної мобільності; - участь аспірантів у грантових проєктах; - зустрічі аспірантів із провідними зарубіжними вченими, що відвідують Університет; - зарубіжні стажування. Під час зустрічі з із представниками допоміжних структурних підрозділів начальник Управління міжнародних відносин О. В. Хижняк зазначив, що здобувачі мають вільний доступ до інформації щодо академічної мобільності як на сайті університету, так і на сторінці у Facebook та в Telegram-каналі. Наукові

дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності здійснюються відповідно до Положення про реалізацію проектів програм міжнародної співпраці (<https://cutt.ly/tmy5pkm>). Міжнародна мобільність регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу. До карантинних обмежень аспірантка Шевченко А. проходила стажування з виїздом за кордон у Люблінському католицькому університеті імені Іоанна Павла II (2019 р., Польща, Люблін); інформація підтверджена Сертифікатом, наданим ЗВО. Залучення аспірантів до міжнародної наукової спільноти підтверджується також участю у реалізації міжнародних грантових програм. Протягом 2014-2017 рр. на юридичному факультеті здійснювалася програма «Модуль Жана Моне» (<http://law.karazin.ua/>) в межах якого студенти факультету мали змогу відвідувати лекції зарубіжних фахівців з курсу «Право Європейського Союзу». Наприкінці 2019 р. Європейська комісія затвердила ще два європейські освітні проекти за модулем Жана Моне: «Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС» та «Кримінальна політика ЄС» (<http://law.karazin.ua/>). Інформація підтверджена у відповідь на п.11 Запиту документів ЕГ та під час зустрічей з фокус-групами. У межах міжнародних проектів запрошені професори читають лекції, до яких можуть залучитися аспіранти юридичного факультету, зокрема в межах програми «Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС», перед аудиторією виступали запрошені професори: доктор Сабріна Рагоне, професор кафедри порівняльного публічного права юридичного факультету Болонського Університету (Італія); доктор Джованні Боггеро, професор конституційного права юридичного факультету Туринського Університету (Італія) (п.10 Запиту додаткових документів). Те, що ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти, підтверджується також договорами з Латвійським університетом та Варшавським університетом менеджменту «Collegium Gumanum». Під час бесід в фокус-групі зі здобувачами освіти було встановлено, що вони проінформовані про можливості академічної мобільності, програми міжнародного обміну та участі в міжнародних проектах.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Здобувачі, їх наукові керівники, а також НПП кафедри беруть участь у дослідницьких проектах, періодично здійснюють публікації результатів своїх наукових досліджень, у т.ч. у виданнях, що індексуються в SCOPUS та WEB OF SCIENCE (додаток до п.16 від 24.06.2021, додаток до п.13 від 22.06.2021). Гарант ОНП, д.ю.н., професор Сироїд Т.Л. має практичний досвід реалізації міжнародних проектів, зокрема, у 2016–2017 рр. була лектором Модуля Жана Моне «Започаткування навчального курсу з права ЄС» на юридичному факультеті Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (553472-EPP-1-2014-1-UA-EPPJMO-MODULE), результатом якого стало опублікування підручника Основи права Європейського Союзу: підручник / за заг. ред. Т. Л. Сироїд [координатор проекту А. О. Червяцова]; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна. Харків: Право, 2018. 456 с. та внесення до ОПП першого (бакалаврського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів з Права ЄС (напр., Правове регулювання інтелектуальної власності ЄС, Європейська система захисту прав людини, Правове регулювання соціальної сфери в ЄС; Актуальні проблеми європейського права). До програми Жана-Моне 2016-2017 рр., як лектори були також залучені й інші НПП кафедри – професор Гавриленко О.А., доцент Анакіна Т.М., доцент Толстенко Ю.О., доцент Передерій О.С. (додаток до п.11 від 22.06.2021). Варто зазначити, що здобувачі мають можливість публікувати свої дослідження на безоплатній основі в збірках щорічних міжнародних конференцій, наприклад, Міжнародній конференції молодих вчених та студентів «Від громадянського суспільства – до правової держави» (<http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14160>) та в інших ЗВО.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У ЗВО діє Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/8meFnOP>). Крім того, ЗВО є учасником Проекту сприяння академічній доброчесності (SAIUP) (<https://cutt.ly/VmeFHNC>). ЗВО пропагує академічну доброчесність, організовує просвітницькі та методичні заходи з метою її популяризації, а також застосовує технічні засоби для перевірки академічних текстів на наявність академічної недоброчесності, зокрема систему Strikeplagiarism.com. Крім того, передбачається розгляд на засіданнях (наукових семінарах) кафедр, інших структурних підрозділів усіх підготовлених до друку наукових творів та навчальних видань, а також розгляд заяв щодо виявлення академічного плагіату на засіданні Науково-технічної ради університету, яка приймає відповідний висновок. Відповідальністю за академічний плагіат є: у разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеню така дисертація знімається із захисту незалежно від стадії розгляду без права повторного захисту; у разі виявлення академічного плагіату в працях НПП - відповідно до посадових інструкцій та Правил внутрішнього розпорядку університету, зокрема позбавлення права на здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності. За період реалізації ОПП «Міжнародне право» випадків виявлення проявів академічної недоброчесності у наукових працях та публікаціях здобувачів та/або НПП не було виявлено. Випадків здійснення наукового керівництва за ОНП «Міжнародне право» особами, які вчинили порушення академічної доброчесності не було виявлено.

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП охоплює чотири складові, кожна із яких та у взаємозв'язку забезпечує формування у здобувачів необхідного набору компетентностей, що включає складові: 1) за спеціальністю; 2) із загальнонаукового (філософського) світогляду; 3) універсальних навичок науковця (вміння організовувати і проводити навчальні заняття, писати грантові пропозиції, застосовувати інформаційні технології у дослідницькій діяльності тощо); 4) володіння усною та письмовою англійською мовою. Дисципліни зі спеціальності відповідають науковим інтересам здобувачів, є релевантними тематиці їх наукових праць. Усі дисципліни, що викладаються за ОНП, мають високу практичну цінність у контексті підготовки здобувачів до професійної наукової діяльності. ЗВО володіє достатнім науковим потенціалом спроможним забезпечити якісно високий рівень реалізації наукової складової підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти. Наукова діяльність аспірантів відповідає напряму (тематиці) досліджень їх наукових керівників, які є релевантними темам дисертацій аспірантів та пропорційно співвідносяться зі сферою їх наукових інтересів. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень здобувачів відповідно до обраної тематики та з урахуванням специфіки сфери їх наукових інтересів, шляхом проведення регулярних конференцій, публікацій результатів наукових досліджень тощо. Аспіранти наділені правом безперешкодного доступу до бібліотечних фондів, у т.ч. до наукометричних баз, зокрема SCOPUS, SciVal, ScienceDirect, WEB OF SCIENCE, EBSCO, Springer, Royal Society of Chemistry, Oxford University Press, Cambridge University Press, CulOnline; наявна взаємодія аспірантів з науковими керівниками, доступність до ресурсів бібліотеки ЗВО, розвинена система стажування (в тому числі за кордоном) сприяє забезпеченню дослідницької діяльності аспірантів. Наукові керівники мають високі показники наукової активності, мають, в більшості публікації у виданнях із високим індексом цитування та залучаються до проведення різного роду досліджень, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

ЕГ звертає увагу наукових керівників представленої ОНП, що наявність наукових праць за їх одноосібним авторством може посилити авторитетність наукових досліджень, виокремити більш чітко коло їх спеціалізації. Також ЕГ рекомендує спрямувати увагу здобувачів ОНП на публікацію результатів їх досліджень у виданнях Scopus, Web of Science.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст освітньо-наукової програми загалом відповідає вимогам критерію (а саме, зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності; ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та здобувачів, долучає останніх до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікаціях тощо; ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень. Наукова діяльність здобувачів, в цілому, відповідає напрямові досліджень наукових керівників. В аналізі слабких сторін ЕГ звертає увагу наукових керівників представленої ОНП, що наявність наукових праць за їх одноосібним авторством може посилити авторитетність наукових досліджень, виокремити більш чітко коло їх спеціалізації та рекомендує спрямувати увагу здобувачів ОНП на публікацію результатів їх досліджень у виданнях Scopus, Web of Science. Зазначені недоліки не є суттєвими та не можуть істотно впливати на досягнення мети, завдань, ПРН за ОНП.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Запара Світлана Іванівна

Члени експертної групи

Жукорська Ярина Михайлівна

Флюнт Мар'яна Орестівна